



Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

02 січня 2019 року

м. Київ

№ 5

Про затвердження Положення про заходи захисту
та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті

Відповідно до статей 6, 7, 7¹, 15, 28, 30, 33, 44, 45, 46, 48, 56, 71 Закону України “Про Національний банк України”, статті 99 Конституції України, статей 2, 6, 9, 12, 13, 16 Закону України “Про валюту і валютні операції” Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті (далі – Положення), що додається.

2. Запровадити заходи захисту, визначені Положенням.

3. На час дії Положення інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить Положенню.

4. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

5. Постанова набирає чинності з дня введення в дію Закону України “Про валюту і валютні операції”.

Голова

Яків СМОЛІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
02 січня 2019 року № 5

Положення про заходи захисту
та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає заходи захисту, запроваджені Національним банком України (далі – Національний банк), порядок їх застосування (порядок здійснення валютних операцій в умовах запроваджених цим Положенням заходів захисту), а також порядок здійснення окремих операцій в іноземній валюті.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1) автоматизована інформаційна система Національного банку України “Кредитні договори з нерезидентами” (далі – АІС “Кредитні договори з нерезидентами”) – комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку, який забезпечує формування централізованої інформаційної бази про договори, які передбачають виконання резидентами боргових зобов’язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками (уключаючи поворотну фінансову допомогу);

2) автоматизована інформаційна система Національного банку України “Ліміти валютних операцій” (далі – АІС “Е-ліміти”) – комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку, який забезпечує централізоване збирання інформації про валютні операції резидентів, що мають здійснюватися в межах лімітів;

3) запровадження лімітів на проведення окремих валютних операцій (далі – ліміти) – заходи захисту, що запроваджуються Національним банком шляхом обмеження загальної суми визначених Національним банком валютних операцій, що можуть здійснюватися резидентами та нерезидентами протягом визначеного Національним банком строку;

4) інвестиційний рахунок – поточний рахунок в іноземній валюті 1 та 2 групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор), та/або в гривнях, відкритий іноземним інвестором у банку виключно для здійснення ним інвестиційної діяльності в Україні, а також для повернення іноземної інвестиції та прибутків, доходів, інших коштів, одержаних цим іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та пов'язаних з такою діяльністю операцій, відповідно до пунктів 132–134 розділу X цього Положення;

5) інвестиція за кордон – валютна операція, яка передбачає вкладення резидентами валютних цінностей в об'єкти інвестицій за кордоном з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;

6) міжнародні фінансові організації (далі – МФО) – міжнародні фінансові організації, членом яких є Україна, та міжнародні фінансові організації, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, що надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

7) незначний розмір валютної операції (далі – незначний розмір) – розмір валютної операції (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення операції), який є меншим, ніж розмір, що установлений для фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу згідно із законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

8) офіційні представництва – іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями;

9) постійні представництва – представництва юридичних осіб-нерезидентів та міжнародних організацій, що представляють їх інтереси в Україні, через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидентів, діяльність міжнародних організацій на території України;

10) родичі – батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, баба, дід, прабаба, прадід, внуки, правнуки, брат, сестра (повнорідні і неповнорідні), двоюрідні брати і сестри, тітка, дядько, племінниця, племінник, усиновлювач, усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, чоловік, дружина.

Термін “банківські метали” уживається у значенні, визначеному Законом України “Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними”.

Термін “товар” уживається у значенні, визначеному Законом України “Про зовнішньоекономічну діяльність”.

Термін “банк” уживається у значенні, визначеному Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Терміни “іноземні інвестори”, “іноземні інвестиції” уживаються у значеннях, визначених Законом України “Про режим іноземного інвестування”.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у законах України і нормативно-правових актах Національного банку.

3. Норми цього Положення не регулюють правовідносини з електронними грошима.

4. Клієнти (резиденти та нерезиденти) здійснюють валютні операції з купівлі безготівкової іноземної валюти/банківських металів та/або переказу іноземної валюти/банківських металів/національної валюти в разі наявності підстав/зобов’язань для проведення таких операцій, що підтверджуються відповідними документами, які подаються для здійснення купівлі до банків, для здійснення переказу – до уповноважених установ.

Для окремих видів валютних операцій цим Положенням установлюються особливості щодо документального їх підтвердження, які банки та їх клієнти мають дотримуватися під час проведення відповідних операцій.

Вимоги пункту 4 розділу I цього Положення не поширюються на операції в незначному розмірі з купівлі безготівкової іноземної валюти фізичними особами, що визначені пунктом 58 розділу V цього Положення, та операції в незначному розмірі з купівлі банківських металів без фізичної поставки фізичними особами, юридичними особами, фізичними особами – суб’єктами підприємницької діяльності (далі – фізичні особи-підприємці) протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта, що визначені пунктом 37 розділу IV цього Положення.

5. Клієнти уповноважених установ не подають документи, що свідчать про наявність у них підстав/зобов’язань для здійснення валютних операцій у незначному розмірі з купівлі іноземної валюти, переказу іноземної валюти/банківських металів/гривні. Інформація щодо мети купівлі, переказу та документів, на підставі яких здійснюється купівля, переказ бенефіціару коштів в іноземній валюті/гривні та/або банківських металів, зазначається у заяві на купівлю іноземній валюті та/або в платіжному дорученні.

Уповноважені установи самостійно приймають рішення про необхідність подання клієнтом документів, що пов’язані зі здійсненням валютних операцій,

що зазначені в абзаці першому пункту 5 розділу I цього Положення. Клієнт у разі запиту уповноваженою установою документів, що пов'язані зі здійсненням валютних операцій, зобов'язаний подати такі документи в термін, установлений уповноваженою установою.

6. Вимоги абзацу першого пункту 5 розділу I цього Положення не поширюються на валютні операції за наявності ознак дроблення сукупності пов'язаних відповідних фінансових операцій.

7. Клієнти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів, переказ іноземної валюти/банківських металів/гривні на підставі оригіналів документів (уключаючи електронні документи) або копій в електронній/паперовій формі з оригіналів документів на паперових носіях інформації.

Копії документів в електронній формі створюються клієнтом шляхом сканування з оригіналу документа на паперовому носії інформації та засвідчуються кваліфікованим/удосконаленим електронним підписом клієнта (для юридичних осіб – підписом уповноваженої особи клієнта), створеним відповідно до вимог законодавства у сфері надання електронних довірчих послуг (далі – електронна копія документа). Фізичні особи-резиденти мають право засвідчувати копії документів в електронній формі простим електронним підписом відповідно до порядку, що передбачений у внутрішніх документах банку, розроблених згідно з вимогами Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року № 78.

Електронні документи/електронні копії документів можуть подаватися засобами інформаційно-телекомунікаційних систем (уключаючи системи дистанційного обслуговування) у спосіб, визначений у договорі між банком і клієнтом, та повинні залишатися в уповноваженій установі на зберіганні. Договір між банком та клієнтом обов'язково повинен визначати умови та порядок (процедуру) визнання суб'єктами електронної взаємодії правочинів у вигляді електронних документів із використанням електронного підпису.

Копії документів у паперовій формі мають бути засвідчені підписом клієнта/уповноваженої особи клієнта та залишаються в банку на зберіганні.

8. Клієнти-резиденти (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) здійснюють купівлю іноземної валюти через один банк для розрахунків за поточними торговельними операціями з нерезидентом за кожним зовнішньоекономічним договором.

Клієнти (резиденти та нерезиденти) здійснюють валютні операції (купівлю іноземної валюти, переказ коштів), визначені в пункті 75 розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, через один банк.

Клієнти банку здійснюють переведення відповідного зовнішньоекономічного договору/здійснення операцій, визначених у пункті 75

розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, на обслуговування до іншого банку на підставі письмового звернення, яке має бути зареєстровано згідно з внутрішнім положенням з організації діловодства. Це письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором/за операціями, визначеними в пункті 75 розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, від банку, через який здійснювалися розрахунки за цим договором.

Банк, до якого переводиться/переводяться на обслуговування зовнішньоекономічний договір/операції, визначені в пункті 75 розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до банку, через який здійснювалися платежі/розрахунки за зовнішньоекономічним договором/за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим/цими договором/операціями за підписом уповноваженої особи банку. Банк зобов'язаний надати інформацію про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта не пізніше п'ятого робочого дня з дня отримання звернення банку, до якого переводиться на обслуговування цей/ці договір/операції.

Банк, до якого переводиться на обслуговування зовнішньоекономічний договір/операції, визначені в пункті 75 розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта звертається до ліквідатора банку/юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, через який (яку) здійснювалися розрахунки за зовнішньоекономічним договором/за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього (неї) інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим/цими договором/операціями.

Банк/ліквідатор банку надає запитувану інформацію за підписом керівника або уповноваженої особи.

Обмін інформацією між банками, між банком і ліквідатором банку здійснюється засобами електронної пошти Національного банку.

Лист із інформацією про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором/за операціями, визначеними в пункті 75 розділу VII, пунктах 91 та 93 розділу IX цього Положення, що надається ліквідатором банку, який не використовує засоби електронної пошти Національного банку, або юридичною особою, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, на паперовому носії фельдзв'язком, спецзв'язком, поштовим зв'язком (рекомендованим або цінним листом) тільки тому банку, якому клієнт дозволив цей запит, підписується керівником та/або уповноваженою особою такого ліквідатора банку або юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників. Банк після отримання листа з інформацією на паперовому носії зобов'язаний здійснити перевірку достовірності отриманої інформації, отримати підтвердження факту підписання цього листа керівником або уповноваженою особою.

9. Банки за дорученням та за кошти клієнтів можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти без наявності зобов'язань в іноземній валюті, що придбавається в результаті такого обміну, на підставі договору між банком та клієнтом, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

Банки за дорученням клієнтів можуть здійснювати операції з банківських металів на підставі договору між банком та клієнтом, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

Банки для клієнта – фізичної особи, який не є суб'єктом підприємницької діяльності України, протягом дня можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти/банківських металів, що є на поточних/вкладних (депозитних) рахунках цього клієнта, з одночасним зарахуванням обмінної іноземної валюти/банківських металів на його рахунок.

10. Клієнт подає заяви про купівлю або продаж іноземної валюти або банківських металів до банку, що його обслуговує.

Клієнт має право подавати заяву про продаж іноземної валюти/банківських металів до банку за власним вибором (незалежно від наявності поточного рахунку в іноземній валюті або в банківських металах, відкритого в цьому банку).

11. Юридичні особи-нерезиденти та фізичні особи-нерезиденти здійснюють купівлю іноземної валюти в межах залишку коштів у гривнях на власних поточних рахунках (крім інвестиційних рахунків) на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти без подання до банку документів, зазначених в абзаці першому пункту 4 розділу I цього Положення.

12. Банку забороняється здійснювати валютні операції з переказу іноземної валюти/гривні для здійснення інвестиції за кордон в цінні папери іноземного емітента, крім:

1) придбання цінних паперів, іноземні емітенти яких мають офіційну рейтингову оцінку, не нижчу, ніж інвестиційний клас, підтверджену в бюлетені щонайменше двох провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's) на дату придбання банком цих цінних паперів;

2) придбання боргових цінних паперів, що були випущені за кордоном з метою фінансування кредиту (позики), наданого(ої) нерезидентом цьому банку.

13. Банку забороняється здійснювати розрахунки в іноземній валюті з купівлі в резидентів (крім банків) державних цінних паперів, номінованих в іноземній валюті.

14. Резидентам, уключаючи уповноважені установи, забороняється здійснювати валютні операції з надання кредитів (позик, фінансової допомоги) у гривнях нерезидентам та їх представництвам в Україні.

15. Банкам забороняється здійснювати за дорученням клієнтів перекази в гривні за поточними неторговельними операціями за межі України.

16. Розрахунки за зовнішньоекономічними операціями здійснюються виключно через рахунки в банках.

Розрахунки за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) у готівковій формі заборонено, крім випадку, коли нерезидент – суб'єкт господарської діяльності згідно з умовами експортного договору резидента – суб'єкта господарської діяльності здійснює оплату фізичній особі-резиденту, яка перебуває у відрядженні за кордоном з метою виконання зобов'язань за експортним договором резидента – суб'єкта господарської діяльності, коштами в готівковій іноземній валюті експлуатаційних витрат, пов'язаних з обслуговуванням транспортного засобу, який належить резидентові – стороні договору (орендується, фрахтується ним) і використовується за кордоном з метою виконання зобов'язань останнього за цим договором, за умови оприбуткування невикористаного залишку ввезеної в Україну готівкової іноземної валюти до каси резидента – суб'єкта господарської діяльності згідно з абзацом третім пункту 16 розділу I цього Положення.

Невикористаний залишок ввезеної в Україну готівкової іноземної валюти підлягає оприбуткуванню до каси резидента – суб'єкта господарської діяльності протягом трьох днів і зарахуванню на поточний рахунок в іноземній валюті резидента – суб'єкта господарської діяльності [через окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 “Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання” групи 260 “Кошти на вимогу суб'єктів господарювання” розділу 26 “Кошти клієнтів банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – розподільчий рахунок)], протягом п'яти банківських днів (з часу його оприбуткування до каси). Отримання від нерезидента готівкової іноземної валюти на експлуатаційні витрати, пов'язані з обслуговуванням транспортного засобу резидента за кордоном, та використання цих коштів на зазначені цілі та їх ввезення в Україну має бути підтверджено відповідними документами.

17. Банкам забороняється здійснювати операції з видачі готівкових коштів в іноземній валюті в межах України з рахунків клієнтів банків, операції за якими здійснюються з використанням електронних платіжних засобів, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, через банківський автомат самообслуговування. Такі операції здійснюються виключно в гривнях.

18. Фізичні особи-резиденти здійснюють валютні операції з транскордонного переміщення валютних цінностей шляхом їх вивезення/пересилання за межі України в загальній сумі, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10 000 євро, на підставі документів, що підтверджують:

1) зняття цією фізичною особою готівки з власних рахунків у банках і квитанції про здійснення валютно-обмінної операції з цією готівкою (у разі здійснення такої операції) виключно на ту суму, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10 000 євро;

2) придбання цією особою банківських металів у банках та/або Національному банку виключно на ту суму, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10 000 євро.

Документи, що підтверджують зняття готівки з власних рахунків у банках фізичними особами-резидентами з метою її вивезення, є чинними протягом 90 календарних днів із дня зняття ними готівки з власних рахунків у банках.

19. Обмеження/заборони, визначені цим Положенням, не поширюються на валютні операції МФО, уключаючи представництва МФО, а також на валютні операції резидентів та нерезидентів з купівлі, обміну іноземної валюти, переказу коштів в іноземній/національній валюті з метою розрахунків з МФО або з його представництвом.

20. Норми цього Положення застосовуються з урахуванням вимог, установлених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виконання взятих Україною зобов'язань за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

II. Установлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів

21. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів.

22. Граничні строки розрахунків, зазначені в пункті 21 розділу II цього Положення:

1) не поширюються на операції в незначному розмірі з експорту, імпорту товарів (уключаючи незавершені розрахунки за операцією), крім дроблення операцій з експорту товарів або дроблення валютних операцій;

2) застосовуються з урахуванням рекомендацій Кабінету Міністрів України, поданих відповідно до абзацу другої частини першої статті 13 Закону України “Про валюту і валютні операції” (далі – Закон про валюту).

23. Розрахунки за операціями резидентів з експорту та імпорту товарів здійснюються не пізніше строку, визначеного пунктом 21 розділу II цього Положення, з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у повному обсязі, з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення стосовно операцій з експорту, імпорту товарів у незначному розмірі (уключаючи незавершені розрахунки за операцією). Грошові кошти від нерезидента за операціями резидента з експорту товарів підлягають зарахуванню на рахунок резидента в Україні в банку.

III. Обов’язковий продаж частини надходжень в іноземній валюті

24. Обов’язковому продажу на валютному ринку України підлягають надходження в іноземній валюті:

1) із-за кордону на користь юридичних осіб-резидентів, які не є банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), а також на рахунки, відкриті в банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи;

2) на території України з поточних рахунків юридичних осіб-нерезидентів (крім інвестиційних рахунків) на користь юридичних осіб-резидентів, які не є банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), а також на рахунки, відкриті в банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи.

25. Надходження в іноземній валюті, зазначені в пункті 24 розділу III цього Положення, підлягають обов’язковому продажу на валютному ринку України банкам та/або Національному банку в розмірі 50 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними з урахуванням положень валютного законодавства.

26. Обов’язковому продажу на валютному ринку України не підлягають надходження в іноземній валюті:

1) на користь держави або під державні гарантії;

2) за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, або від МФО;

3) за кредитами, що надаються резиденту-позичальнику шляхом сплати іноземним кредитором коштів за зобов'язаннями цього резидента перед нерезидентом-експортером згідно із зовнішньоекономічним договором без зарахування кредитних коштів на рахунок резидента в банку, за умови, що такий кредит надається банком-нерезидентом та/або за участю іноземного експортно-кредитного агентства;

4) за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;

5) за проектами, що здійснюються на підставі угод між Україною і Європейським Союзом про участь України в міжнародних програмах Європейського Союзу;

6) за міжнародно-технічними програмами і проектами, зареєстрованими відповідно до частин п'ятої і шостої статті 66 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність";

7) у вигляді грантів від МФО, членом яких є Україна, на користь юридичної особи-резидента, фінансування якої здійснюється за рахунок таких грантів та в органах управління якої бере участь Уряд України;

8) що надійшли у вигляді грошового забезпечення (гарантійний внесок, застава, завдаток, депозит, гарантія) з метою участі нерезидента в аукціонах/торгах/тендерах;

9) що надійшли для здійснення іноземних інвестицій в Україну;

10) на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкриті в банках;

11) за операціями з розміщення депозитів банками-нерезидентами на рахунках у банках;

12) на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому переказу власникам коштів. Банки, які обслуговують власників коштів, здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього Положення;

13) що надійшли як благодійна допомога на користь її набувачів;

14) повернені за ініціативою іноземного банку-отримувача/посередника за умови, що:

переказ був здійснений за рахунок власних (некуплених) коштів клієнтів; кошти клієнта, куплені ним на валютному ринку України, були повернені протягом семи днів після дня їх переказу банком. Такі надходження підлягають обов'язковому продажу на валютному ринку України на восьмий день після дня їх переказу банком за умови неперевищення строку використання резидентом купленої іноземної валюти, зазначеного в підпункті 1 пункту 44 розділу IV цього Положення;

15) що надійшли як помилковий переказ;

16) за кредитом/позикою, що залучається резидентом-позичальником від нерезидента за відповідним договором, за умови, що цей резидент використовує такі надходження виключно для виконання власних боргових зобов'язань в іноземній валюті перед кредиторами (нерезидентами, банками) за іншими кредитними договорами/договорами позики (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених кредитним договором/договором позики, з обов'язковим дотриманням законодавства України, що регламентує здійснення таких валютних операцій). Використання на інші цілі надходжень в іноземній валюті, що звільняються від обов'язкового продажу на підставі підпункту 16 пункту 26 розділу III цього Положення, не дозволяється;

17) за кредитом/позикою за умови, що в реалізації такого кредиту/позики (повністю або частково) бере участь (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземна особа, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава, що має офіційну рейтингову оцінку, не нижче категорії А, підтверджену в бюлетені однієї з провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's).

27. Вимога щодо обов'язкового продажу, установлена в пункті 24 розділу III цього Положення, поширюється на надходження в іноземній валюті 1 групи Класифікатора і в російських рублях.

28. Банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з пунктом 24 розділу III цього Положення поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на розподільчий рахунок.

29. Банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті:

1) без доручення клієнта;

2) виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

30. Банк до 19.00 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на валютному ринку України Національного банку України (далі – Система підтвердження угод) розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50 000 євро в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком поточного робочого дня. Банк у розширеній інформації в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи/реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, або номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи-підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

IV. Порядок, умови, особливості проведення операцій з купівлі, продажу, обміну валютних цінностей, їх переказу та використання

31. Банки здійснюють:

1) купівлю, продаж іноземної валюти та банківських металів виключно на валютному ринку України;

2) обмін іноземної валюти та банківських металів на валютному ринку України та/або на міжнародному валютному ринку.

32. Клієнти банків здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах “форвард” (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та на умовах “своп” виключно через банки.

33. Банкам забороняється здійснювати операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах “форвард” (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та операції на умовах маржинальної торгівлі щодо купівлі та продажу іноземної валюти/банківських металів за гривні з клієнтами, за винятком операцій з клієнтами-резидентами (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) для хеджування клієнтами ризику зміни курсу іноземної валюти за операціями:

1) з експорту та імпорту товару (продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та інших немайнових права, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) за кредитними договорами (договорами позики) резидентів-позичальників про залучення коштів від нерезидентів або від банку.

34. Банкам забороняється здійснювати операції на умовах “своп” з клієнтами:

1) резидентами, якщо перша частина операції передбачає продаж клієнту іноземної валюти/банківських металів;

2) нерезидентами, якщо перша частина операції передбачає купівлю у клієнта іноземної валюти/банківського металу.

35. Банкам забороняється здійснювати:

1) на території України валютні операції з переказу банківських металів з рахунків юридичних осіб (крім банків) на рахунки інших юридичних осіб (крім банків) та фізичних осіб, з рахунків фізичних осіб на рахунки юридичних осіб (крім банків), а також з рахунків фізичних осіб-резидентів на рахунки фізичних осіб-нерезидентів;

2) операції з продажу банківських металів без фізичної поставки за безготівкові гривні клієнтам (фізичним особам, юридичним особам, фізичним особам-підприємцям), що перевищують незначний розмір, протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта. Перерахунок здійснюється за курсом, визначеним згідно з офіційними курсами банківських металів, установленим Національним банком на день проведення операції.

36. Вимоги підпункту 2 пункту 35 розділу IV цього Положення не поширюються:

1) на міжбанківські операції та операції з продажу банками банківських металів для виконання клієнтами-резидентами власних зобов'язань у банківських металах за кредитними договорами перед банком;

2) на операції з купівлі юридичними особами/фізичними особами-підприємцями банківських металів за безготівкові гривні за умови, що така необхідність обумовлена господарською діяльністю цих осіб.

37. Банк здійснює операції в незначному розмірі з продажу банківських металів без фізичної поставки протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням такої операції:

- 1) фізичним особам – на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням валютної операції;
- 2) юридичним особам/фізичним особам-підприємцям – на підставі заяви.

38. Банкам забороняється здійснювати купівлю іноземної валюти за дорученням клієнтів за рахунок коштів у гривні, залучених цими клієнтами у формі кредиту.

Вимоги абзацу першого пункту 38 розділу IV цього Положення не поширюються на операції, що проводяться:

- 1) фізичною особою за рахунок кредитних коштів у гривні з метою виконання власних зобов'язань перед банком-кредитором за договором споживчого кредитування в іноземній валюті;
- 2) суб'єктом господарювання – резидентом України за рахунок кредитних коштів у гривні, що залучені цим суб'єктом під державну гарантію з метою фінансування затверджених Кабінетом Міністрів України програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави (у межах суми, на яку видана відповідна державна гарантія).

39. Уповноваженим установам заборонено здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти або банківських металів з фізичною поставкою одній фізичній особі в один операційний (робочий) день у межах одного/однієї банку/фінансової установи, за винятком здійснення таких операцій у незначному розмірі.

Заборона щодо суми операції з продажу готівкової іноземної валюти не поширюються на випадок проведення такої операції банком з фізичною особою-резидентом у разі одночасного дотримання таких умов:

- 1) фізична особа купує готівкову іноземну валюту та використовує її виключно на цілі виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитним договором, укладеним з банком-кредитором;
- 2) банк здійснює продаж готівкової іноземної валюти в сумі, що не перевищує обсягу зобов'язань в іноземній валюті фізичної особи-позичальника за кредитним договором. Банк зобов'язаний забезпечити контроль за неухильним дотриманням фізичною особою-позичальником вимоги щодо цільового використання купленої готівкової іноземної валюти.

Обмеження щодо суми операції з продажу банківських металів не поширюється на монети, вироблені з дорогоцінних металів (уключаючи інвестиційні монети України).

40. Банки для здійснення купівлі іноземної валюти за дорученням клієнтів зобов'язані попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 “Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку” групи 290 “Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку” розділу 29 “Кредиторська заборгованість і транзитні рахунки за операціями з клієнтами банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути переказані для купівлі іноземної валюти не раніше наступного операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок.

Банк переказує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти, установлений Національним банком на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, якої не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти. Якщо клієнт не має можливості переказати додаткову суму гривень на купівлю іноземної валюти та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти, то банк здійснює купівлю іноземної валюти на суму, меншу, ніж зазначена в заяві про купівлю іноземної валюти.

41. Вимоги пункту 40 розділу IV не поширюються на операції з купівлі іноземної валюти:

- 1) фізичними особами для виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитними договорами, укладеними з банками;
- 2) фізичними особами в незначному розмірі.

42. Банк до 19.00 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод інформацію щодо наявної на рахунку 2900 загальної суми коштів у гривнях, яку клієнти банку планують використати для купівлі іноземної валюти наступного операційного дня.

43. Банк зобов'язаний зараховувати куплену, обмінювану за дорученням клієнтів іноземну валюту на поточні рахунки клієнтів, за винятком купівлі, обміну іноземної валюти:

1) для покриття акредитива;

2) за кореспондентськими рахунками банків-нерезидентів;

3) для виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, якщо обмін іноземної валюти здійснено на міжнародному валютному ринку.

44. Клієнт-резидент зобов'язаний використати:

1) іноземну валюту, що куплена в установленому порядку через банк, не пізніше ніж за 10 робочих днів після дня її зарахування на його поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти. Ця вимога не поширюється на випадки, передбачені в пункті 45 розділу IV та пункті 58 розділу V цього Положення;

2) іноземну валюту, куплену у випадку, передбаченому в підпункті 2 пункту 77 розділу VII цього Положення, не пізніше ніж за два робочих дні після дня її зарахування на його поточний рахунок на цілі, пов'язані з виконанням зобов'язань перед банком-кредитором за кредитним договором.

Заява резидента про купівлю іноземної валюти/договір резидента з банком має містити доручення резидента банку продати куплену іноземну валюту, що не буде переказана за призначенням у вищезазначений строк.

45. Клієнт-резидент, що купує іноземну валюту для виконання власних боргових зобов'язань перед нерезидентом за кредитним договором (договором позики/поворотної фінансової допомоги), має право накопичувати придбану іноземну валюту до чергових дат платежів, що встановлені цим договором, на поточному рахунку в банку, який обслуговує операції за таким договором, без обмеження строку її використання, передбаченого в підпункті 1 пункту 44 розділу IV цього Положення, протягом дії зазначеного договору, за умови подальшого використання цих коштів виключно з метою виконання власних боргових зобов'язань за таким договором та в установленому таким договором обсязі.

46. Клієнт-резидент зобов'язаний переказати куплену, обмінювану на валютному ринку України іноземну валюту для виконання власних зобов'язань перед нерезидентами лише з поточного рахунку резидента, відкритого в банку, крім розрахунків за акредитивами.

Іноземну валюту, обміняну на міжнародному валютному ринку з метою виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, дозволяється переказувати за призначенням без проміжного зарахування цієї іноземної валюти на поточний рахунок резидента, відкритий у банку.

47. Банк зобов'язаний продати:

1) протягом п'яти робочих днів куплену іноземну валюту в разі порушення клієнтами-резидентами строків, передбачених у пункті 44 розділу IV цього Положення;

2) без доручення клієнта-резидента не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування на розподільчий рахунок повернені на адресу резидента (оскільки взаємні зобов'язання частково або повністю не виконані) кошти в іноземній валюті, які були куплені та переказані на користь нерезидента.

48. Вимоги підпункту 2 пункту 47 розділу IV цього Положення поширюються також на повернені нерезидентом на адресу клієнта-резидента кошти в іноземній валюті, які були переказані нерезиденту за рахунок одержаного кредиту (позики) в іноземній валюті, якщо резидент виконав зобов'язання за кредитним договором (договором позики) у повному обсязі чи частково за рахунок купленої іноземної валюти або якщо на час повернення коштів резидент купив іноземну валюту з метою виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики), але не переказав її з поточного рахунку за призначенням.

Іноземна валюта, яку повернув нерезидент, має бути продана в сумі, що дорівнює сумі іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики). Кошти, повернені нерезидентом траншами, підлягають продажу доти, доки загальна сума проданої іноземної валюти не досягне суми іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики).

Резидент має надати інформацію банку про відсутність факту купівлі іноземної валюти або про обсяги іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором/договором позики, не пізніше наступного робочого дня після дня зарахування банком коштів, повернених нерезидентом, на розподільчий рахунок (за винятком випадку, коли кошти повернено до банку-кредитора або банку, що обслуговує операції за кредитним договором/договором позики). Така інформація надається в письмовій формі та має бути підтверджена банком-кредитором/банком, що обслуговує операції за кредитним договором/договором позики.

49. Банк зобов'язаний продати (без зарахування на поточний рахунок резидента-позичальника) не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування на внутрішньобанківський рахунок кошти в іноземній валюті, куплені банком відповідно до підпункту 2 пункту 77 розділу IV цього Положення, переказані за цільовим призначенням, але повернені банком, що обслуговує кредитний договір.

50. Вимоги щодо строку продажу іноземної валюти, передбачені в пунктах 47–49 розділу IV цього Положення, не поширюються на іноземну валюту, що не належить до 1 групи Класифікатора.

51. Вимоги до проведення операцій з купівлі, продажу іноземної валюти, її переказу та використання, установлені цим розділом, не застосовуються до операцій інвестора (представництва іноземного інвестора на території України) за угодою про розподіл продукції.

52. Банк зобов'язаний:

1) переказати на поточний рахунок клієнта без його доручення кошти в іноземній валюті не пізніше ніж на наступний банківський день після дня їх зарахування на розподільчий рахунок. Зазначена вимога не поширюється на кошти, які згідно із законодавством України підлягають продажу на валютному ринку України;

2) за дорученням клієнта здійснювати продаж його власних коштів в іноземній валюті не пізніше ніж за п'ять банківських днів, починаючи з дня списання цих коштів з поточного рахунку цього клієнта. Відлік строку продажу іноземної валюти у випадку, якщо кошти для продажу переказуються клієнтом з іншого банку, починається з дня зарахування таких коштів на кореспондентський рахунок банку. Обмеження щодо строку продажу іноземних валют не поширюється на іноземні валюти, які не належать до 1 групи Класифікатора, та на банківські метали.

53. Банк, який обслуговує клієнта, має право за дорученням цього клієнта утримати комісійну винагороду в гривнях з коштів, отриманих від продажу іноземної валюти або банківських металів, без зарахування цієї комісійної винагороди на його поточний рахунок у національній валюті, якщо це передбачено в заяві про продаж іноземної валюти або банківських металів.

V. Особливості здійснення окремих поточних валютних операцій та купівлі іноземної валюти для їх здійснення

54. Банк здійснює купівлю іноземної валюти з метою:

1) проведення юридичними особами та фізичними особами-підприємцями розрахунків з нерезидентом за імпортом товарів, які поставлені в Україну та відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню, за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про митні декларації, що є підставою для ввезення товарів та їх випуску у вільний обіг на митній території України за відповідним зовнішньоекономічним договором клієнта-резидента (крім тимчасових митних декларацій, за якими купівля, обмін іноземної валюти не здійснюються);

2) оплати векселя, якими резидент-імпортер оформив заборгованість перед нерезидентом за договором, за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про ввезення та випуск у вільний обіг на митній території України товарів (які відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню) або в разі пред'явлення документа, який згідно з умовами зовнішньоторговельного договору засвідчує виконання нерезидентом робіт, отримання резидентом послуг. Купівля, обмін іноземної валюти в разі митного оформлення товарів тимчасовими митними деклараціями не здійснюються.

55. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) з метою проведення розрахунків з нерезидентами за імпортом продукції (послуг), який здійснюється без увезення із-за кордону цієї продукції (послуг) на територію України, за умови наявності документів, що підтверджують продаж із зарахуванням виручки на рахунки цього резидента в банках України/використання продукції (послуг) за межами України та документів, що передбачені для документарної форми розрахунків (у разі застосування такої форми розрахунків).

56. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам-підприємцям) з метою її переказу для окремих поточних неторговельних операцій за умови документального підтвердження:

1) витрат, що здійснюються клієнтом:
на відрядження за межі України;
на експлуатаційні витрати для транспортних засобів, що виконують рейси за межі України;

2) для здійснення переказу з метою повернення резидентом благодійної допомоги/гранту, що передбачено у відповідному договорі, в розмірі невикористаного залишку або в разі нецільового використання цієї допомоги/гранту за умови, що кошти, які надійшли в Україну як благодійна допомога, були повністю продані на валютному ринку України;

3) для здійснення переказу з метою забезпечення платежів соціального характеру відповідно до угод, укладених Україною з відповідними країнами, угод між Пенсійним фондом України та відповідними фондами іноземних країн;

4) для здійснення переказу з метою повернення коштів у разі відкликання банками-нерезидентами розрахункових документів. Банк здійснює купівлю іноземної валюти в обсязі, що не перевищує фактично зарахованої на рахунок клієнта суми.

57. Банк здійснює купівлю іноземної валюти за дорученням фізичної особи-резидента з метою переказу за межі України за поточними неторговельними операціями на підставі документів, що свідчать про наявність у фізичних осіб підстав/зобов'язань для здійснення переказів іноземної валюти за межі України.

58. Фізичні особи – клієнти банків здійснюють операції у незначному розмірі з купівлі безготівкової іноземної валюти без наявності підстав/зобов'язань.

Банк здійснює такі операції (одній фізичній особі в один операційний день у межах одного банку) на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без подання клієнтом документів, що пов'язані із здійсненням валютної операції.

59. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам у разі здійснення в них вилучення (виїмки) оригіналів документів, що підтверджують потребу проведення цими резидентами розрахунків за валютними операціями за умови їх документального підтвердження шляхом подання:

1) копії ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів;

2) копії протоколу вилучення (виїмки) документів;

3) копій вилучених документів та їх опис, який складено особою, що вилучила документи;

4) інших документів, що мають подаватися в пакеті документів, передбачених для купівлі, обміну іноземної валюти та які не були вилучені.

60. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам-підприємцям) з метою проведення розрахунків таких резидентів з нерезидентом за договором (комісії, доручення, агентським договором), який уповноважує цього резидента на продаж в Україні продукції, робіт, послуг за дорученням нерезидента. Купівля іноземної валюти

здійснюється за рахунок одержаних від реалізації продукції, робіт, послуг коштів у гривнях за умови наявності документів, що підтверджують реалізацію відповідної продукції, робіт, послуг.

61. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам-підприємцям) з метою переказування такими резидентами гарантійного забезпечення, для взяття участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачає поставку товарів, за умови документального підтвердження участі в торгах (тендері, аукціоні) шляхом подання:

1) договорів/угод/контрактів, розрахунків, рахунків-фактур, листів-повідомлень та інших документів, що подаються залежно від суті операції;

2) копії листа-погодження на переказування коштів відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади, уповноваженого управляти майном, що належить державі, засвідченої підписом керівника (для резидентів, у статутному капіталі яких є частка держави).

62. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам авіакомпаніям-резидентам з метою здійснення платежів за межі України у вигляді плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден, що справляється Європейською організацією з безпеки аеронавігації (Євроконтроль) відповідно до Багатосторонньої угоди про сплату маршрутних зборів, підписаної в м. Брюсселі 12 лютого 1981 року, та інших міжнародних договорів на підставі рахунків-фактур Євроконтролю і реєстрів виконаних авіакомпанією польотів.

63. Банк здійснює купівлю іноземної валюти Державному казначейству України для здійснення розпорядниками бюджетних коштів, переведеними на казначейське обслуговування, видатків, пов'язаних з міжнародною діяльністю, згідно з передбаченими в Державному бюджеті України на відповідний рік бюджетними призначеннями за умови документального підтвердження шляхом надання:

1) заяви розпорядника бюджетних коштів із визначенням рахунку, на який слід переказати кошти в іноземній валюті;

2) витягу з розпису Державного бюджету України на відповідний рік;

3) копії затвердженого кошторису розпорядника бюджетних коштів;

4) платіжного доручення в електронній формі від Державного казначейства України на переказ коштів у гривнях для купівлі іноземної валюти з обов'язковим зазначенням у призначенні платежу коду бюджетної класифікації видатків та з приміткою “для купівлі іноземної валюти”.

64. Банк здійснює купівлю іноземної валюти постійним представництвом виключно за операціями:

1) з переказування іноземної валюти на рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє це представництво в Україні в межах залишків коштів на рахунку,

2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України та експлуатаційних витрат транспортних засобів, що виконують рейси за межі України, за умови документального підтвердження розрахунку витрат;

3) з оплати участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів, що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

65. Банк здійснює купівлю, обмін іноземної валюти за дорученням офіційних представництв, представництв юридичних осіб-нерезидентів, які не здійснюють підприємницької діяльності виключно за операціями:

1) з переказування іноземної валюти на рахунки відповідного органу іноземної країни та юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє в Україні це представництво, у межах залишків коштів на рахунку;

2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України;

3) з оплати праці працівників офіційних представництв (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати), якщо фізичні особи не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України та працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат).

66. Банк у разі здійснення переказування іноземної валюти/гривні за поточними валютними операціями враховує особливості щодо подання клієнтом документів, визначених у цьому розділі для купівлі іноземної валюти.

VI. Умови, порядок, особливості здійснення валютних операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю іноземних інвесторів в Україні

67. Іноземний інвестор для здійснення іноземних інвестицій в Україну:

1) переказує іноземну валюту/гривню із-за кордону на відкриті в банках власні рахунки (поточні, інвестиційні, рахунки умовного зберігання (ескроу)),

кореспондентські), включаючи через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів, відкриті в банках;

2) переказує безпосередньо на поточний рахунок/кореспондентський рахунок резидента в Україні іноземну валюту/гривні із-за кордону;

3) здійснює розрахунки в гривнях/іноземній валюті на території України з власних рахунків у банках (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) з іншими іноземними інвесторами/резидентами/нерезидентами через відкриті ними рахунки в банках України, включаючи поточні/кореспондентські рахунки номінальних утримувачів в Україні, що відкриті для здійснення номінальними утримувачами операцій за цінними паперами відповідно до Закону України “Про депозитарну систему України” (далі – рахунок номінального утримувача);

4) переказує з власних рахунків (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) кошти в гривнях та іноземній валюті на користь інших іноземних інвесторів/нерезидентів через відкритий у банку кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішніх державних позик України);

5) використовує власний рахунок умовного зберігання (ескроу) для придбання акцій відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України “Про акціонерні товариства”, шляхом переказу коштів на рахунки осіб, які мають право на отримання коштів за акції, або шляхом виплати таким особам відповідних коштів готівкою;

6) переказує кошти з одного власного рахунку на інший, що відкриті іноземним інвестором у банках;

7) здійснює інші валютні операції в межах території України, що не суперечать вимогам законодавства України, цього Положення.

68. Іноземні інвестори здійснюють грошові розрахунки за об’єкти інвестування в Україні виключно в безготівковій формі через рахунки, відкриті в банках (крім випадку, передбаченого в підпункті 5 пункту 67 розділу VI цього Положення, або в разі проведення розрахунків між іноземними інвесторами за межами України).

69. Іноземний інвестор розміщує вклад (депозит) у гривнях/іноземній валюті в банку на договірних засадах шляхом переказу коштів на вкладний (депозитний) рахунок іноземного інвестора в банку з інших рахунків цього інвестора в Україні та/або з його рахунків із-за кордону.

Кошти з вкладного (депозитного) рахунку іноземного інвестора повертаються:

1) на його рахунки в Україні та/або за кордоном;

2) на інвестиційний/поточний рахунок/кореспондентський рахунок іншого іноземного інвестора/нерезидента, якому були відступлені права вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї.

70. Повернення іноземної інвестиції, а також прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, здійснюється:

1) з поточного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу)/кореспондентського рахунку резидента в іноземній/національній валюті на рахунки іноземного інвестора в банках (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів), рахунки іноземного інвестора за кордоном та/або на рахунок номінального утримувача;

2) з рахунків іноземного інвестора в банках (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) у національній/іноземній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора в банках та/або на рахунок номінального утримувача;

3) з рахунків іноземного інвестора (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) в іноземній валюті/національній валюті на користь інших іноземних інвесторів/нерезидентів через відкритий у банку кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики України);

4) з рахунку умовного зберігання (ескроу) іноземного інвестора в іноземній валюті/національній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора/нерезидента в Україні/за кордоном з метою купівлі-продажу акцій відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України “Про акціонерні товариства”;

5) з інвестиційного рахунку іноземного інвестора в іноземній/національній валюті на інші власні рахунки за межами України/в Україні.

71. Резиденти/іноземні інвестори здійснюють валютні операції з переказу коштів в іноземній валюті/гривні з України/на рахунки іноземних інвесторів/номінальних утримувачів/нерезидентів в Україні з метою повернення

іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні (уключаючи купівлю резидентами іноземної валюти на зазначені цілі), за умови документального підтвердження:

1) операцій щодо повернення іноземному інвестору/нерезиденту дивідендів шляхом подання:

документів, що підтверджують право власності іноземного інвестора на корпоративні права/інвестиційні сертифікати українського емітента, за якими здійснюється виплата дивідендів;

рішення емітента про виплату дивідендів іноземному інвестору. Забороняється для купівлі іноземної валюти з метою виплати дивідендів використовувати суму коштів у гривнях, що перевищує суму дивідендів, які підлягають виплаті іноземному інвестору та визначені у відповідному рішенні емітента в гривнях. Перерахунок відповідних зобов'язань з гривні в іноземну валюту в разі переказування власної (некупленої) іноземної валюти з метою виплати дивідендів здійснюється за офіційним курсом, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції;

2) операцій з облігаціями внутрішньої державної позики України (далі – ОВДП) шляхом подання:

у разі виплати погашення та сплати доходу за ОВДП згідно з умовами їх випуску – виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції (виписка може не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок у цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкриті в одному банку);

у разі продажу іноземним інвестором ОВДП, проведення операцій репо, інших операцій з відчуження ОВДП – договору про продаж іноземним інвестором ОВДП та виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції/виписки про операції з цінними паперами, виданої депозитарною установою, що містить інформацію про здійснення відповідної операції (виписки можуть не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок у цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкриті в одному банку).

Резиденти/іноземні інвестори в разі купівлі-продажу ОВДП на фондовій біржі в Україні замість документів, визначених в абзаці третьому підпункту 2 пункту 71 розділу VI цього Положення, мають право подавати виписку з реєстру біржових угод (контрактів), укладених за результатами біржових торгів, що підтверджує проведення цих операцій з використанням електронної торговельної системи біржі. Ця виписка має бути підписана уповноваженою

особою фондової біржі, а також містити інформацію про умови цих контрактів (номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта – іноземного інвестора, дату виконання контракту).

Резиденти/іноземні інвестори в разі купівлі-продажу ОВДП, які розміщені на рахунку в цінних паперах за кордоном, на виконання вимог підпункту 2 пункту 71 розділу VI цього Положення можуть надавати відповідні виписки, видані іноземною фінансовою установою, яка відповідно до законодавства держави, в якій її зареєстровано, має право надавати своїм клієнтам послуги з обліку цінних паперів та реєстрації переходу права власності на цінні папери;

3) операцій з обов'язкового продажу іноземним інвестором акцій відповідно до процедури, визначеної в статті 65² Закону України “Про акціонерні товариства” шляхом подання:

копії публічної безвідкличної вимоги про придбання акцій в усіх власників акцій товариства. Банк для проведення відповідної операції клієнта має право самостійно перевірити наявність такої вимоги та відомостей, що вона містить (у загальнодоступній інформаційній базі даних про ринок цінних паперів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, на веб-сайті Центрального депозитарію цінних паперів, акціонерного товариства – емітента акцій), без витребування у клієнта її копії;

виписки (довідки) депозитарної установи з рахунку в цінних паперах іноземного інвестора (нерезидента), що підтверджує списання (переказ) акцій з цього рахунку відповідно до процедури, визначеної в статті 65² Закону України “Про акціонерні товариства”;

4) операцій з повернення строкового вкладу (депозиту) іноземному інвестору (уключаючи проценти за цим вкладом), процентів, нарахованих на залишок коштів на його інвестиційному рахунку;

5) операцій з повернення на рахунок іноземного інвестора коштів, що раніше були продані на валютному ринку України [за дорученням (заявою) іноземного інвестора або в результаті обов'язкового продажу] і не були використані для здійснення грошових інвестицій в Україну;

6) операцій щодо повернення іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, шляхом подання (крім випадків, визначених у підпунктах 1–5 пункту 71 розділу VI цього Положення):

документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій (договорів про здійснення іноземних інвестицій, договорів про спільну інвестиційну діяльність без створення юридичної особи, документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції, довідок банків-резидентів про здійснення іноземними інвесторами іноземних інвестицій в

іноземній валюті/гривні, митних декларацій про ввезення в Україну товарів з метою інвестування та/або інших документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій відповідно до вимог законодавства України). Подання документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції, є достатнім для виконання вимог абзацу другого підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, якщо строк між датами набуття іноземним інвестором права власності на об'єкт інвестиції та датою здійснення валютної операції з повернення іноземному інвестору іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, перевищує п'ять календарних років;

договору про повернення іноземним інвестором іноземної інвестиції, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та/або інших документів, що підтверджують суму грошових зобов'язань, що підлягають сплаті іноземному інвестору за результатами його інвестиційної діяльності в Україні;

договору про передавання об'єкта іноземної інвестиції між нерезидентами, що передбачає проведення розрахунків за межами України, з документальним підтвердженням його виконання (подається за умови набуття права власності на об'єкт інвестиції в зазначений спосіб). У такому разі документи, що подаються на виконання вимог абзацу другого підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, мають підтверджувати здійснену раніше іноземну інвестицію в Україну в цей об'єкт інвестиції його попереднім власником-нерезидентом.

Замість документів, визначених в абзацах другому та третьому підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, дозволяється подавати виписку з реєстру біржових угод (контрактів), укладених за результатами біржових торгів, що підтверджує проведення цих операцій з використанням електронної торговельної системи біржі, у разі купівлі-продажу іноземними інвесторами (нерезидентами) цінних паперів на українських фондових біржах. Ця виписка має бути підписана уповноваженою особою фондової біржі, а також містити інформацію про умови цих контрактів [включаючи номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта – іноземного інвестора (нерезидента), дату виконання контракту].

72. Банк здійснює переказ коштів у національній та іноземній валюті на кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку, з метою повернення іноземної інвестиції та/або прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, з урахуванням вимог, визначених у розділі XI цього Положення.

73. Інвестор (представництво іноземного інвестора) за угодою про розподіл продукції на території України має право купувати, обмінювати іноземну валюту для потреб за угодою про розподіл продукції [включаючи для придбання обладнання, матеріалів, устаткування та інших товарів, робіт і послуг,

необхідних для провадження робіт чи здійснення іншої діяльності, передбаченої в угоді про розподіл продукції, з метою виконання зобов'язань за кредитними операціями та платежами за цими операціями (проценти, комісійні винагороди, неустойки, штрафні санкції) в іноземній валюті, а також для її переказу на власний поточний, вкладний (депозитний) рахунок, поточні, вкладні (депозитні) рахунки в Україні або за її межами інвесторів (представництв іноземних інвесторів на території України) за відповідною угодою про розподіл продукції чи держави] на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти.

74. Резиденти/іноземні інвестори повинні здійснювати купівлю іноземної валюти/переказ коштів в іноземній валюті/гривні за кордон/на поточний рахунок нерезидента – юридичної особи, відкритий в банку України (крім інвестиційного рахунку), з метою повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні, з дотриманням лімітів, визначених у пунктах 91, 93 розділу IX цього Положення.

VII. Особливості здійснення окремих валютних операцій клієнтів за кредитними договорами (договорами позики/поворотної фінансової допомоги) та за аграрними розписками

75. Клієнти-резиденти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів та/або переказу з власних рахунків валютних цінностей (іноземної валюти/гривні/банківських металів) за кордон/на поточний рахунок нерезидента – юридичної особи в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою здійснення платежів у рахунок виконання боргових зобов'язань резидента-позичальника перед нерезидентом (кредитором або гарантом/поручителем/заставадавцем, що виконав зобов'язання перед нерезидентом-кредитором за резидента-позичальника), визначених у кредитному договорі (договорі позики/поворотної фінансової допомоги) [повернення суми одержаного(ої) резидентом-позичальником кредиту (позики/поворотної фінансової допомоги) з урахуванням сплати процентів за користування кредитом/позикою та інших визначених у такому договорі платежів, що підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця, а також умов договору щодо здійснення платежів у валюті, що відрізняється від валюти, у якій визначена сума кредиту/позики за договором], за умови:

1) документального підтвердження наявності, обсягів та строків виконання цих зобов'язань шляхом надання оригіналів або копій кредитного договору (договору позики/поворотної фінансової допомоги), додаткових документів/угод, що є невід'ємними частинами кредитного договору (договору позики/поворотної фінансової допомоги), а також інших договорів/документів, які стосуються реалізації кредитного договору (договору позики/поворотної фінансової допомоги) та здійснення операцій за кредитним договором

(договором позики/поворотної фінансової допомоги), уключаючи всі документи, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з одержання/повернення кредиту (позики/поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором;

2) документального підтвердження виконання нерезидентом-гарантом (поручителем, заставодавцем) зобов'язань за резидента-позичальника, визначених у кредитному договорі (договорі позики/поворотної фінансової допомоги) з нерезидентом-кредитором [подається для здійснення операцій із задоволення резидентом-позичальником відповідних зворотних вимог нерезидента-гаранта (поручителя, заставодавця)];

3) наявності в АІС “Кредитні договори з нерезидентами” облікового запису (зі змінами у разі їх наявності), який відповідає кредитному договору (договору позики/поворотної фінансової допомоги) [з урахуванням документів, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з повернення кредиту (позики/поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором] [крім кредитних договорів (договорів позики/поворотної фінансової допомоги), інформація про які не підлягає унесенню до АІС “Кредитні договори з нерезидентами”].

76. Купувати іноземну валюту/банківські метали та/або переказувати валютні цінності (іноземну валюту/гривні/банківські метали) з метою виконання зобов'язань резидента-позичальника за кредитним договором (договором позики/поворотної фінансової допомоги) перед нерезидентом [кредитором або гарантом/поручителем/заставодавцем, що виконав зобов'язання за резидента-позичальника за кредитним договором (договором позики/поворотної фінансової допомоги)] має право лише банк, що (з урахуванням вимог пункту 8 розділу I цього Положення) обслуговує операції за таким кредитним договором (договором позики/поворотної фінансової допомоги).

77. Резиденти-позичальники мають право купувати та/або переказувати іноземну валюту в рахунок виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком-кредитором за кредитним договором через:

1) банк, що обслуговує кредитний договір (банк-первісний кредитор; банк, який у банківському консорціумі визначено головним, або кожний з банків – його учасників у межах наданих коштів; банк – новий кредитор або банк, що обслуговує операції за відповідним кредитним договором, у разі заміни кредитора за кредитним договором/здійснення ліквідаційної процедури первісного кредитора);

2) будь-який інший банк за вибором резидента-позичальника. Банк купує іноземну валюту в сумі, яка визначена резидентом-позичальником, та зараховує

її на поточний рахунок резидента-позичальника, відкритий у цьому банку. Куплена іноземна валюта з дотриманням строку, встановленого в підпункті 2 пункту 44 розділу IV цього Положення, підлягає переказу для виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком-кредитором за кредитним договором. Надлишкова сума платежу, проведеного резидентом-позичальником за рахунок купленої іноземної валюти, підлягає поверненню банком, що обслуговує кредитний договір, банку, через який була здійснена така купівля іноземної валюти, для подальшого її продажу відповідно до підпункту 1 пункту 47 розділу IV цього Положення.

78. Резиденти-боржники за фінансовими аграрними розписками (у разі її примусового виконання – державний або приватний виконавець) здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти та/або переказу з власних рахунків коштів в іноземній валюті/гривнях за кордон/на поточний рахунок нерезидента – юридичної особи в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою виконання зобов'язань за цією аграрною розпискою перед нерезидентом-кредитором на підставі таких документів:

1) копії фінансової аграрної розписки, що нотаріально посвідчена та складена за формою, що відповідає вимогам Закону України “Про аграрні розписки”;

2) витягу з Реєстру аграрних розписок щодо такої аграрної розписки;

3) договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка;

4) документального підтвердження повного або часткового виконання договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка, у частині отримання резидентом-боржником грошових коштів/товарів від кредитора, якому була видана ця розписка (довідки банку про зарахування на рахунок резидента належної суми коштів, митної декларації про поставку резиденту продукції та/або інших передбачених договором документів, які засвідчують виконання кредитором зобов'язань перед резидентом-боржником за цією розпискою). Купівля і переказ коштів резидентом-боржником у разі часткового виконання кредитором зобов'язань за договором, за яким була видана ця розписка, здійснюється в межах суми такого часткового виконання зобов'язань.

VIII. Умови, порядок, особливості здійснення валютних операцій в страховій діяльності

79. Страховики, що мають ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій, визначених у пункті 3 частини другої статті 9 Закону про валюту, здійснюють розрахунки в іноземній валюті на території України за договорами страхування життя зі страхувальниками (особами, що мають право

на отримання страхового відшкодування) та здійснюють купівлю іноземної валюти на валютному ринку України з метою виконання зобов'язань за такими договорами.

80. Страховики-резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти/переказ з власних рахунків коштів в іноземній валюті/гривні на користь нерезидентів з метою:

1) проведення розрахунків за договорами страхування/перестраховування з нерезидентами (страховиками, страхувальниками, перестраховиками, перестраховувальниками, особами, що мають право на отримання страхового відшкодування, страхової виплати, викупної суми та інші права вимоги до страховиків);

2) здійснення розрахунків з нерезидентами за договорами про надання останніми послуг (assistance) в операціях зі страхування за договорами, дія яких поширюється на територію іноземних держав.

81. Страховики-резиденти можуть здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини страхових резервів в іноземній валюті за договорами страхування життя в межах, установлених законодавством України, за умови, що страховики несуть відповідальність за відповідними страховими зобов'язаннями в іноземній валюті.

Страховики для здійснення купівлі іноземної валюти в такому разі мають надати до банку довідку (лист) у довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття резервів в іноземній валюті за укладеними страховиком договорами страхування життя, із зазначенням розміру сформованих страхових резервів у відповідній валюті та фактичного розміру наявної іноземної валюти в складі активів страховика.

82. Моторне (транспортне) страхове бюро України (далі – МТСБУ) може здійснювати купівлю іноземної валюти/здійснювати переказ коштів на користь нерезидентів для:

1) виплат страхового відшкодування за страховика – члена МТСБУ, за власника та/або користувача зареєстрованого в Україні транспортного засобу відповідно до процедурних правил міжнародної системи автомобільного страхування “Зелена картка”;

2) виплат нерезидентам страхового відшкодування відповідно до пунктів 41.1 та 41.2 статті 41 Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”.

83. МТСБУ може здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті в межах, установлених законодавством України, якщо МТСБУ несе відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями в іноземній валюті. МТСБУ здійснює купівлю іноземної валюти для покриття фонду страхових гарантій у межах надходжень відрахувань, установлених законодавством України, до цього централізованого страхового резервного фонду від страхових платежів за додатковими договорами обов'язкового страхування цивільної відповідальності. Обсяги іноземної валюти, які забезпечують покриття фонду страхових гарантій, установлюються на рівні мінімального розміру цього фонду відповідно до Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів".

МТСБУ для здійснення купівлі іноземної валюти в такому разі має надати до банку довідку (лист) у довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті.

84. Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів і страхові (перестрахові) брокери-резиденти можуть купувати іноземну валюту для здійснення розрахунків за договорами про перестраховання, укладеними з перестраховиками-нерезидентами та/або перестраховувальниками-нерезидентами за посередництвом таких страхових брокерів.

Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів також мають право купувати іноземну валюту за гривні, одержані від надання в Україні послуг у сфері страхової діяльності, з метою її переказу на рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво.

85. Страховики, МТСБУ, постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів, страхових (перестрахових) брокерів-резидентів здійснюють валютні операції в страховій діяльності в межах вимог/норм, визначених у розділі VIII цього Положення.

86. Резиденти [крім страховиків, МТСБУ, постійних представництв страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів, страхових (перестрахових) брокерів-резидентів] можуть здійснювати купівлю іноземної валюти/перекази на користь нерезидентів для здійснення розрахунків за операціями у сфері страхування (сплати страхових платежів, внесків, премій, відшкодування шкоди, збитків) у порядку здійснення поточних валютних операцій/валютних операцій, пов'язаних із рухом капіталу, відповідно до вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку.

IX. Ліміти

87. Резиденти/нерезиденти/іноземні інвестори повинні здійснювати купівлю іноземної валюти/переказ коштів в іноземній валюті/гривні за кордон/на поточний рахунок нерезидента – юридичної особи, відкритий в Україні (крім інвестиційного рахунку), з дотриманням лімітів, визначених у пунктах 88, 89, 91, 93 розділу IX цього Положення.

88. Фізичній особі-резиденту дозволяється здійснювати валютні операції з переказу коштів з України/на поточні рахунки нерезидентів – юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), з метою виконання власних зобов'язань перед нерезидентом за договором страхування життя/зі здійснення інвестиції за кордон/розміщення коштів на власному рахунку за межами України протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 50 000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

Ліміт, передбачений в абзаці першому пункту 88 розділу IX цього Положення, поширюється на валютні операції фізичних осіб за умови, що ці операції здійснюються фізичними особами для власних потреб та не пов'язані з їх підприємницькою діяльністю.

89. Резиденту (юридичній особі/фізичній особі-підприємцю) дозволяється здійснювати валютні операції з метою здійснення його господарської діяльності з переказу коштів з України/на поточні рахунки нерезидентів – юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 2 000 000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

90. Ліміт, передбачений у пункті 89 розділу IX цього Положення, не поширюється на такі операції резидентів (юридичних осіб/фізичних осіб-підприємців):

- 1) власні операції банків;
- 2) поточні валютні операції (крім операцій за договорами дарування, зі сплати премій, бонусів, призів, матеріальної допомоги);
- 3) операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за гарантіями, поруками, заставою, а також операції з відшкодування резидентом-боржником коштів нерезиденту-гаранту (поручителю), який виконав забезпечене гарантією/порукою зобов'язання резидента-боржника перед кредитором

(резидентом або нерезидентом). Виключення, передбачене в підпункті 3 пункту 90 розділу IX цього Положення, може застосовуватися за умови, що на операції, пов'язані із виконанням основного зобов'язання за відповідним договором, забезпеченого гарантією, порукою, заставою, не поширюється ліміт, передбачений в пункті 89 розділу IX цього Положення;

4) операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за фінансовими аграрними розписками, лізингом, факторингом, операціями страхування/перестраховування, договорами оренди, найму;

5) операції з виконання боргових зобов'язань перед нерезидентами, за залученими резидентами кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою), уключаючи операції, що здійснюються через рахунки резидентів-позичальників, відкриті за кордоном;

6) операції з повернення іноземному інвестору/нерезиденту прибутків, доходів (уключаючи дивіденди) та інших коштів, одержаних іноземним інвестором/нерезидентом від інвестиційної діяльності в Україні;

7) операції, які здійснюються з міжнародними фінансовими організаціями або на їх користь, якщо Україна є членом такої міжнародної фінансової організації;

8) операції у випадках, передбачених у міжнародному договорі України;

9) переказ інвестором (представництвом іноземного інвестора на території України) за межі України іноземної валюти іншим інвесторам за відповідною угодою про розподіл продукції;

10) переказ гарантійного забезпечення для участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачають поставку товарів (продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу/оплатної передачі).

91. Банку дозволяється здійснювати купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з метою повернення за кордон/на поточні рахунки нерезидентів – юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), коштів, отриманих іноземними інвесторами/нерезидентами за операціями з продажу цінних паперів, корпоративних прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів, лише в разі одночасного дотримання таких умов:

1) купівлю/переказ іноземної валюти з цією метою здійснює резидент [покупець цінних паперів/корпоративних прав; юридична особа, статутний

капітал якої зменшується/з якої виходить учасник – іноземний інвестор; посередник (комісіонер, повірений)] або іноземний інвестор;

2) протягом календарного місяця особа, зазначена в підпункті 1 пункту 91 розділу IX цього Положення, здійснює купівлю/переказ іноземної валюти з цією метою в межах загальної суми, що не може перевищувати 5 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції);

3) зазначена в підпункті 1 пункту 91 розділу IX цього Положення особа здійснює купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з цією метою через один банк (за вибором такої особи). Зміну банку, що обслуговує такі операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, з урахуванням вимог пункту 8 розділу I цього Положення.

92. Ліміт, передбачений в пункті 91 розділу IX цього Положення, не поширюється на купівлю/переказ іноземної валюти з метою повернення коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах.

93. Банку дозволяється здійснювати купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з метою повернення за кордон/на поточні рахунки нерезидентів – юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), іноземному інвестору/нерезиденту дивідендів у разі одночасного дотримання таких умов:

1) дивіденди виплачуються за корпоративними правами/акціями та нараховані за період до 2017 року (включно);

2) купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з метою повернення дивідендів здійснює емітент корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються дивіденди, або депозитарна установа, що обслуговує рахунок у цінних паперах іноземного інвестора/нерезидента, або безпосередньо іноземний інвестор;

3) протягом календарного місяця особа, зазначена в підпункті 2 пункту 93 розділу IX цього Положення, здійснює купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з метою повернення дивідендів у межах загальної суми, що не може перевищувати 7 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції);

4) зазначена в підпункті 2 пункту 93 розділу IX цього Положення особа здійснює купівлю/переказ іноземної валюти/гривні з метою повернення за кордон дивідендів через один банк (за вибором такої особи). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, з урахуванням вимог пункту 8 розділу I цього Положення.

94. Банк зобов'язаний здійснювати валютні операції резидентів, на які поширюються ліміти, визначені в пунктах 88, 89 розділу IX цього Положення (далі в цьому розділі – Валютні операції), з використанням АІС “Е-ліміти”.

95. Резидент (ініціатор Валютної операції) для проведення Валютної операції має звернутися до банку, у якому він має відкритий власний поточний рахунок, та подати відповідні документи, що підтверджують Валютну операцію.

96. Документи, зазначені в пункті 95 розділу IX цього Положення, можуть не подаватися в разі розміщення резидентом коштів на власному рахунку за межами України, а також у випадку, визначеному в пункті 5 розділу I цього Положення.

97. Банк за умови відповідності поданих резидентом (ініціатором) документів (інформації) вимогам законодавства України до проведення Валютної операції надсилає до Національного банку запит в електронному вигляді засобами АІС “Е-ліміти” для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти”.

98. Запит, зазначений в пункті 97 розділу IX цього Положення, має містити таку інформацію:

1) відомості щодо резидента (ініціатора Валютної операції):

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті/запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово “відмова”), серія (за наявності) та номер паспорта, дата народження – для резидентів – фізичних осіб;

повне найменування, ідентифікаційний код юридичної особи за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ) – для резидентів – юридичних осіб;

2) відомості щодо мети проведення Валютної операції резидента:

розміщення коштів на власному рахунку за межами України;
здійснення інвестиції за кордон;

надання нерезиденту позики, кредиту, поворотної фінансової допомоги;
інша Валютна операція, що не зазначена в абзацах другому – четвертому підпункту 2 пункту 98 розділу IX цього Положення (у такому разі банк у довільній формі засобами АІС “Е-ліміти” додатково вносить коротку загальну інформацію про мету цієї Валютної операції);

3) відомості щодо суми Валютної операції:
найменування іноземної валюти/гривні, у якій здійснюється переказ;
сума операції в одиниці цієї іноземної валюти/гривні;

4) відомості щодо отримувача переказу коштів за кордоном та реквізитів його рахунку:

найменування/прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) отримувача переказу;

країна місцезнаходження/постійного місця проживання отримувача переказу;

найменування та країна місцезнаходження іноземної фінансової установи, де відкрито рахунок отримувача переказу.

99. Національний банк в автоматизованому порядку на підставі поданого банком запиту в разі відповідності Валютної операції встановленому ліміту вносить інформацію про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти” та надсилає відповідне повідомлення до банку засобами АІС “Е-ліміти” з інформацією про зменшення загальної суми, встановленої лімітом для резидента, на суму Валютної операції (далі в цьому розділі – Повідомлення).

Датою (днем) і номером отримання банком Повідомлення є дата (день) і номер облікового запису в АІС “Е-ліміти” про надсилання Повідомлення.

100. Банк має право здійснити Валютну операцію виключно після отримання від Національного банку засобами АІС “Е-ліміти” Повідомлення та не пізніше наступного робочого дня після дня отримання банком цього Повідомлення.

101. Національний банк не вносить інформацію про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти” та не надсилає Повідомлення до банку, від якого надійшов відповідний запит, у разі, якщо Валютна операція не відповідає лімітам, установленим у пунктах 88, 89 розділу IX цього Положення. Банку забороняється проводити Валютну операцію у разі не надходження до банку Повідомлення.

102. Національний банк анулює Повідомлення шляхом унесення відомостей до АІС “Е-ліміти” на підставі поданого електронного запиту до АІС “Е-ліміти” банком, якому надсилалося раніше це Повідомлення:

1) у разі виявлення технічних помилок у запиті банку, що надсилався для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти”. Подання банком електронного запиту до АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення в такому разі дозволяється до моменту проведення Валютної операції, зазначеної у відповідному запиті;

2) якщо Валютна операція, про яку банк надсилав запит до АІС “Е-ліміти” та отримав Повідомлення, не була проведена. Банк у такому разі зобов’язаний надіслати електронний запит до АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення не пізніше другого робочого дня після дня отримання Повідомлення;

3) у разі повернення переказу, за яким було отримано банком Повідомлення. Подання банком електронного запиту до АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення здійснюється в такому разі протягом п’яти робочих днів із дня отримання від резидента (ініціатора Валютної операції) письмової заяви (листа) про повернення платежу.

103. Інформація про надсилання Національним банком Повідомлення або його анулювання доводиться до відома банку шляхом надання доступу банку до відповідних відомостей в АІС “Е-ліміти”.

104. Банк доводить до відома резидента – ініціатора Валютної операції інформацію про надсилання Національним банком Повідомлення або його анулювання шляхом надання інформації такому резиденту з АІС “Е-ліміти”, яка містить відомості про цього резидента, Валютну операцію (мету, суму цієї операції, отримувача переказу), дату (день) і номер отримання банком Повідомлення та (у разі анулювання) причини анулювання Повідомлення.

105. Надсилання, анулювання Повідомлення Національний банк здійснює безкоштовно.

106. Резидент (ініціатор Валютної операції) має право звернутися до банку, якому надсилалося Повідомлення про Валютну операцію, з письмовим запитом (уключаючи запит у вигляді електронного документа) за підписом цього резидента (для юридичних осіб – за підписом уповноваженої особи) для отримання інформації з АІС “Е-ліміти” щодо отримання Повідомлення та/або його анулювання. Резидент створює електронний підпис до запиту у вигляді електронного документа відповідно до вимог Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року № 78.

Банк за письмовим запитом резидента зобов’язаний надати інформацію з АІС “Е-ліміти” протягом п’яти робочих днів із дня отримання такого запиту. Запит резидента на отримання інформації з АІС “Е-ліміти” підлягає зберіганню в банку.

Х. Умови, порядок, особливості здійснення операцій за поточними рахунками клієнтів банків

107. Клієнти банків (резиденти та нерезиденти) для здійснення операцій в іноземній валюті/гривнях можуть використовувати залежно від діяльності поточні рахунки:

- 1) суб'єктів господарювання-резидентів (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців);
- 2) фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) для власних потреб;
- 3) фізичних осіб для провадження незалежної професійної діяльності;
- 4) офіційних представництв;
- 5) представництв юридичних осіб-нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної технічної допомоги);
- 6) установ міжнародних організацій;
- 7) постійних представництв;
- 8) юридичних осіб-нерезидентів;
- 9) іноземних інвесторів (інвестиційні рахунки).

108. Зарахування коштів в іноземній валюті на поточні рахунки клієнтів здійснюється банками через розподільчі рахунки у визначених цим Положенням випадках. Зарахування банківських металів на рахунки клієнтів здійснюється банками без використання розподільчих рахунків.

109. За поточними рахунками в іноземній валюті суб'єктів господарювання – резидентів (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) здійснюються операції, що не суперечать вимогам законодавства України, включаючи:

- 1) з готівковою іноземною валютою/чеками;
- 2) за зовнішньоекономічними контрактами (договорами, угодами). Здійснення розрахунків за торговельним зовнішньоекономічним договором

(контрактом) за допомогою електронного платіжного засобу забороняється, крім випадків здійснення таких розрахунків за одним зовнішньоекономічним договором (контрактом) в один операційний день, операція за яким не перевищує незначний розмір;

- 3) з облігаціями зовнішньої державної позики;
- 4) пов'язані з отриманням/погашенням кредитів, позик, поворотної фінансової допомоги за договорами з нерезидентами;
- 5) з повернення коштів нерезидентом, на користь якого такі кошти були переказані раніше;
- 6) на підставі договорів комісії, доручення, консигнації або агентських угод;
- 7) з отримання, переказу коштів гуманітарної допомоги в порядку, визначеному законодавством України;
- 8) із зарахування благодійних внесків від нерезидентів (включаючи зарахування через їх представництва) та їх повернення, якщо це передбачено умовами договору;
- 9) із зарахування згідно з міждержавними угодами та проектами технічної допомоги від юридичних осіб-нерезидентів та їх повернення, якщо це передбачено умовами угод та проектами технічної допомоги;
- 10) із зарахування від нерезидентів адвокатським та іншим компаніям-резидентам за справами, які перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю та ліцензією на відповідну діяльність;
- 11) з переказу платежів, що мають обов'язковий характер, іноземним судовим, слідчим, арбітражним, нотаріальним та іншим повноважним органам (включаючи сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів) в іноземних державах, витрат іноземних адвокатів у разі порушення судових або кримінальних справ за кордоном;
- 12) згідно з контрактом (договором, угодою) юридичній особі-резиденту, яка є агентом юридичної особи-нерезидента згідно з Кодексом торговельного мореплавства України, для виплати капітану судна, що належить судновласнику-нерезиденту, на експлуатаційні потреби;
- 13) із здійснення іноземних інвестицій, повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних від інвестиційної

діяльності. Здійснення таких операцій з використанням електронного платіжного засобу забороняється;

14) з переказу з рахунків постійних представництв-нерезидентів в Україні, якщо в призначенні платежу стосовно коштів, що надійшли з-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

15) з торгівлі валютними цінностями;

16) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон;

17) із отримання коштів у вигляді кредиту, позики, фінансової допомоги та їх повернення;

18) з переказу/зарахування коштів з власного поточного/вкладного (депозитного) рахунку [уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

19) із зарахування коштів, переказаних з рахунку отримувача гуманітарної допомоги на рахунок набувача гуманітарної допомоги (уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів, що надійшли на рахунок як гуманітарна допомога);

20) із переказу коштів на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) та зарахування коштів, повернутих з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

21) із переказу коштів, що стосуються ведення спільної інвестиційної діяльності за участю нерезидента-інвестора без створення юридичної особи (переказані з рахунку для ведення спільної інвестиційної діяльності в разі припинення спільної діяльності/переказу на такий рахунок);

22) із переказу коштів за кордон за навчання, за участь у конференціях, виставках;

23) із переказу фізичним особам коштів, які отримані адвокатськими компаніями-резидентами України з-за кордону за дорученням фізичних осіб за справами, що перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю;

24) із переказу коштів за кордон на ім'я фізичних осіб, які тимчасово перебувають за межами України в довгостроковому відрядженні або навчаються, як оплата праці (або як стипендія);

25) з оплати державного мита відповідно до законодавства України;

26) із переказу за межі України іноземної валюти для сплати вступних або членських внесків, що сплачуються як разові або періодичні внески для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб-нерезидентів;

27) з розміщення в банках України коштів на умовах субординованого боргу/повернених цих коштів відповідно до договору.

110. Зарахування коштів, зазначених у підпунктах 15–21 та 27 пункту 109 розділу X цього Положення, здійснюється безпосередньо на поточні рахунки юридичних осіб-резидентів. Зарахування інших надходжень здійснюється через розподільчий рахунок.

111. За поточними рахунками в іноземній валюті відокремлених підрозділів юридичних осіб-резидентів здійснюються операції:

1) із зарахування коштів за продані товари згідно із законодавством України;

2) із зарахування коштів, переказаних юридичною особою, яка створила відокремлений підрозділ;

3) з переказу коштів на оплату витрат на службові відрядження за кордон своїх працівників, а також з переказів, що стосуються забезпечення експлуатаційних потреб власних (орендованих, зафрахтованих) транспортних засобів під час їх перебування за межами України;

4) з переказу коштів на купівлю товарів, призначених для власного споживання, за контрактами (договорами) з нерезидентами.

Кошти, одержані за товар в іноземній валюті, після зарахування на поточний рахунок відокремленого підрозділу протягом п'яти робочих днів (включаючи день зарахування коштів на поточний рахунок відокремленого підрозділу) переказуються в повному обсязі на поточний рахунок юридичної особи, якій належить цей відокремлений підрозділ (через розподільчий рахунок, відкритий банком для цієї юридичної особи) і не використовуються на інші цілі, передбачені підпунктами 3-4 пункту 111 розділу X цього Положення.

112. Кошти з поточного рахунку в іноземній валюті відокремленого підрозділу юридичної особи, яка отримала ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, можуть бути переказані для здійснення валютних операцій у межах повноважень, наданих відокремленому підрозділу юридичною особою, який належить цей підрозділ.

113. Зарахування коштів на поточний рахунок в іноземній валюті резидента фізичної особи-підприємця, відкритого як суб'єкту господарювання, та переказ таких коштів з цього рахунку здійснюється згідно з режимом поточного рахунку в іноземній валюті юридичної особи-резидента, зазначеним у пунктах 109 та 110 Розділу X цього Положення.

Переказ коштів в іноземній валюті з поточного рахунку резидента фізичної особи-підприємця, відкритого як суб'єкту господарювання, на поточний рахунок цієї фізичної особи в іноземній валюті, відкритий для власних потреб, забороняється.

114. Кошти за поточним рахунком фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, переказуються з рахунку/зараховуються на поточний рахунок відповідно до порядку, встановленого для поточних рахунків суб'єктів господарювання цим Положенням.

115. На окремі поточні рахунки в національній та іноземній валюті юридичних осіб-резидентів, які мають відповідні повноваження згідно із законодавством України, зараховуються кошти, що підлягають переходу у власність держави (конфісковані, безхазяйні, прийняті митними органами на зберігання у випадках, передбачених законодавством України, загублені або залишені в готелях, транспорті, театрах, інших громадських місцях, якщо за ними не звернувся їх власник протягом терміну, встановленого законодавством України, спадкові, подаровані державі). Операції за цими рахунками здійснюються відповідно до вимог законодавства України.

116. Переказ коштів із рахунків у національній валюті фізичних осіб-резидентів на рахунки фізичних осіб-нерезидентів забороняється, крім переказів на:

- 1) інвестиційні рахунки;
- 2) рахунки фізичних осіб-нерезидентів у разі добровільного виконання боржником – фізичною особою-резидентом рішення суду або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;
- 3) рахунки фізичних осіб-нерезидентів у разі продажу ними власного майна на території України фізичній особі-резиденту, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також надання цього майна в оренду.

117. За поточними рахунками в національній валюті фізичних осіб-нерезидентів здійснюються такі операції:

1) з оплати праці, державної допомоги та соціальних виплат, які здійснюються за рахунок коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, та матеріальної допомоги працівникам, відшкодування витрат власних коштів у відрядженні, виплати авторських гонорарів, премій, призів, одержаних від юридичної особи-резидента та представництва юридичної особи-нерезидента [уключаючи готівкові кошти, одержані в Україні як авторська винагорода, за умови пред'явлення авторського договору (договору про передачу права на використання твору)];

2) із отримання доходу (прибутку) від здійснення підприємницької діяльності на території України, переказаного з власного поточного рахунку, відкритого для здійснення підприємницької діяльності, після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законодавством України;

3) із зарахування коштів, відшкодованих/спрямованих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд), уповноваженої особи Фонду під час здійснення процедури ліквідації банку;

4) із відшкодування шкоди, заподіяної працівникам унаслідок каліцтва;

5) із зарахування коштів у разі продажу ними власного майна на території України, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також за надання цього майна в оренду;

6) з одержання в порядку спадкування;

7) із зарахування/переказу коштів на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

8) із переказу коштів з метою відшкодування витрат судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам;

9) пов'язані зі сплатою податків і зборів та поверненням надлишково сплачених сум податків і зборів;

10) пов'язані зі сплатою страхових і членських внесків та отримання відшкодування страхових сум;

11) із переказу/зарахування коштів з власних поточних і вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб [уключаючи отримання у

сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

12) із зарахування коштів, переказаних із власних інвестиційних рахунків;

13) із зарахування коштів, переказаних із поточного рахунку іншої фізичної особи-нерезидента;

14) із переказу на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи;

15) з торгівлі валютними цінностями;

16) з готівковою національною валютою та чеками;

17) із зарахування/переказу коштів, що були раніше помилково (надмірно) переказані/зараховані. Зазначені кошти зараховуються/переказуються в сумі, що не перевищує раніше переказану/зараховану;

18) пов'язані з розміщенням/поверненням коштів у банках України на умовах субординованого боргу та які враховуються до капіталу банку;

19) з переказу благодійного внеску на поточний рахунок благодійної організації;

20) за іменними ощадними (депозитними) сертифікатами банку, у якому відкритий цей рахунок, а також за операціями від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними;

21) отримання коштів за договором дарування;

22) переказу з метою здійснення розрахунків за оренду, купівлю товарів, отримання послуг, робіт на території України;

23) отримання коштів у результаті ліквідації юридичних осіб.

118. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб-резидентів здійснюються такі операції:

1) з готівковою іноземною валютою (унесення власником рахунку або його довіреною особою, переказування на власний рахунок або рахунок родичів у межах України, переказування за межі України, виплата готівкою, крім виплати коштів, отриманих від нерезидентів як кредит, позика, поворотна фінансова допомога) та чеками;

2) із зарахування іноземної валюти, переказаної з-за кордону/переказування іноземної валюти за межі України за поточними неторговельними операціями;

3) пов'язані із зарахуванням на власний поточний (відкритий для власних потреб) або власний вкладний (депозитний) рахунок в іноземній валюті [уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках]/із переказом з таких рахунків;

4) пов'язані з переказом на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті з метою проведення розрахунків з нерезидентом-інвестором/поверненням з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

5) пов'язані з переказом у межах України на рахунок іншої фізичної особи-резидента/із зарахуванням від іншої фізичної особи (резидента або нерезидента) з їх власних поточних рахунків в іноземній валюті. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/переказування коштів на рахунок/з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

6) виплата/повернення коштів на відрядження;

7) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну (переказ з інвестиційного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу) нерезидента-інвестора/на інвестиційний рахунок нерезидента-інвестора в Україні або на його рахунок в іноземному банку);

8) з торгівлі валютними цінностями;

9) пов'язані зі здійсненням маржинальної торгівлі;

10) з іменними ощадними (депозитними) сертифікатами [ураховуючи зарахування коштів від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними];

11) із казначейськими зобов'язаннями України та облігаціями внутрішніх державних позик України, номінованими в іноземній валюті;

12) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) переказані з рахунку/повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти переказуються з цього рахунку/зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/переказану;

13) із зарахування коштів, переказаних власнику рахунку за дорученням юридичної особи-нерезидента через юридичну особу-резидента (посередника) на підставі укладених міжнародних угод, якими передбачено отримання фізичними особами-резидентами гонорарів, премій, призів та інших виплат від нерезидентів України з-за кордону за використання їх творів, винаходів, відкриттів відповідно до законодавства України;

14) з одержання коштів у порядку спадкування та за договором дарування;

15) із зарахування коштів, переказаних на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

16) із зарахування коштів, переказаних адвокатом, адвокатською компанією (об'єднанням), що за дорученням власника рахунку представляє його інтереси за кордоном у вирішенні справ, включаючи справи щодо спадщини, пенсії, аліментів, відшкодування заподіяної шкоди, страхового відшкодування;

17) із зарахування коштів, переказаних з рахунку резидента-посередника (повіреного, комісіонера) від іноземного інвестора за продаж власником рахунку цьому інвестору об'єкта інвестиційної діяльності в Україні. Зарахування коштів за такими операціями дозволяється у разі надходження коштів від іноземного інвестора з-за меж України;

18) із переказу коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;

19) з одержання коштів у вигляді доходів, прибутків, інших коштів за операціями з цінними паперами іноземних емітентів, обіг яких здійснюється на території України;

20) із переказу коштів для погашення заборгованості за отриманим кредитом в іноземній валюті (включаючи проценти, комісійні, неустойку відповідно до законодавства України);

21) із переказу коштів кредитором для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;

22) із переказу коштів за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;

23) із переказу коштів на рахунок резидента-посередника, який за дорученням власника рахунку або іноземного інвестора на підставі договору

комісії або доручення здійснює купівлю-продаж об'єкта іноземної інвестиції в Україні, що належить іноземному інвестору.

119. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб-нерезидентів здійснюються такі операції:

1) із переказу коштів за межі України за поточними неторговельними операціями та в Україну. Такі перекази також можуть здійснюватися з вкладного (депозитного) рахунку без проміжного зарахування на поточний рахунок;

2) із готівковою іноземною валютою (унесення власником рахунку, переказ на власний рахунок або рахунок родичів у межах України, переказування за межі України, виплата готівкою) та чеками;

3) із зарахування коштів з оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам офіційних представництв, якщо такі працівники не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України, а також відшкодування цим особам витрат власних коштів у відрядженні за кордоном;

4) із зарахування коштів за авторські гонорари, премії, призи;

5) із зарахування коштів, переказаних для забезпечення витрат на відрядження за кордон;

6) із зарахування коштів із власних поточних або вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб та переказу коштів на ці рахунки [уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

7) із зарахування коштів у межах України іншою фізичною особою-нерезидентом/із переказу в межах України на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи-резидента або нерезидента. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/переказ коштів на рахунок/з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

8) із зарахування коштів, переказаних із власних інвестиційних рахунків/із переказу коштів на власний інвестиційний рахунок;

9) за операціями з іменними ощадними (депозитними) сертифікатами [ураховуючи кошти, що зараховуються як одержані від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними];

- 10) з торгівлі валютними цінностями;
 - 11) із переказу коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;
 - 12) із переказу коштів на рахунок юридичної особи-резидента як сплати мита, зборів або застави/із повернення суми сплаченого мита, зборів або застави;
 - 13) із зарахування коштів, переказаних на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;
 - 14) із зарахування коштів, одержаних в порядку спадкування та за договором дарування;
 - 15) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) переказані з рахунку/повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти переказуються з цього рахунку/зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/переказану ;
 - 16) із переказу коштів для погашення заборгованості за кредитами, позиками (уключаючи проценти, комісійні, неустойки);
 - 17) із переказу коштів кредитору для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;
 - 18) із переказу за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;
 - 19) із переказу коштів для сплати мита, податків та інших обов'язкових платежів.
120. За поточними рахунками в національній валюті для здійснення розрахунків, пов'язаних з утриманням офіційного представництва, представництв юридичних осіб-нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги), а також для проведення доброчинних акцій в Україні здійснюються такі операції:

- 1) з торгівлі іноземною валютою;

- 2) із зарахування коштів, отриманих посольством, консульством за надані консульські послуги, включаючи кошти в готівковій формі;
- 3) із страхування в Україні майна та транспортних засобів представництва, а також життя і здоров'я його працівників, включаючи виплати відшкодування;
- 4) із зарахування коштів, отриманих від продажу на території України майна, що належить представництву, та від надання майна в оренду;
- 5) для виплат готівкою витрат фізичним особам-резидентам, які уклали контракт (договір) з юридичною особою-нерезидентом про їх працевлаштування за межами України, пов'язаних з проїздом по території України в разі виїзду за її межі та повернення невикористаного залишку;
- 6) із зарахування коштів від нарахованих процентів за залишком коштів на цьому рахунку (якщо таке нарахування передбачене договором банківського рахунку);
- 7) із зарахування коштів відшкодування суми податку на додану вартість від купівлі представництвом на території України майна для власних потреб у національній валюті;
- 8) із зарахування коштів, отриманих на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;
- 9) із зарахування коштів, отриманих представництвом банку-нерезидента в Україні з кореспондентського рахунку цього банку-нерезидента в національній валюті, відкритого в банку України в порядку, установленому цим Положенням;
- 10) із зарахування коштів раніше помилково (надмірно) переказаних представництвом із цього рахунку, повернутих суб'єктами господарювання у зв'язку з невиконанням або частковим виконанням ними своїх зобов'язань за договорами, укладеними представництвом щодо оплати видатків, пов'язаних з його утриманням, від юридичних осіб-резидентів, що були раніше переказані представництвом із цього рахунку на їхню користь як благодійні внески/із переказу з цього рахунку помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти зараховуються на рахунок представництва/переказуються з цього рахунку в сумі, що не перевищує раніше переказану/отриману;
- 11) із переказу офіційним представництвом, представництвом юридичної особи-нерезидента та представництвом банку-нерезидента благодійних внесків на користь юридичних осіб-резидентів відповідно до законодавства України;

12) із переказу коштів на потреби, передбачені статутом міжнародної організації та її філій, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, та статутом представництва юридичної особи-нерезидента;

13) із переказу коштів для впровадження організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) програм і проектів міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги.

121. Кошти з поточного рахунку можуть бути використані офіційним представництвом, представництвом юридичної особи-нерезидента, представництвом іноземного банку, організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) для проведення добродійних акцій в Україні.

122. Поточний рахунок постійних представництв у національній валюті використовується відповідно до правил, установлених для поточних рахунків юридичних осіб-резидентів (уключаючи зарахування на рахунок процентів за залишком коштів на цьому рахунку), крім випадків купівлі іноземної валюти на валютному ринку України.

Здійснення інвестицій в Україну з цього виду рахунків забороняється.

Наявні кошти з поточного рахунку постійних представництв у національній валюті можуть бути використані постійним представництвом для купівлі на валютному ринку України іноземної валюти з метою її переказу тільки на:

1) рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво, на суму коштів:

отриманих під час здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу продукції, послуг, робіт, уключаючи отримані постійним представництвом страхового (перестрахового) брокера-нерезидента в разі здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу послуг, передбачених статтею 15 Закону України “Про страхування”;

нарахованих і зарахованих процентів за розміщеними депозитами та за залишком коштів на цьому рахунку;

залишку на рахунку (після сплати податків, зборів, інших обов’язкових платежів) у разі припинення діяльності на території України, яке підтверджується відповідними документами;

2) власний поточний рахунок в іноземній валюті в банку України для використання на:

виплату коштів на відрядження за кордон;

оплату участі в міжнародних симпозіумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів, що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

123. Розміщення коштів постійними представництвами на вкладних (депозитних) рахунках у банках України здійснюється з поточного рахунку в національній валюті цих представництв з подальшим поверненням коштів і нарахованих процентів на зазначений рахунок.

124. За поточними рахунками в іноземній валюті офіційних представництв, представництв юридичних осіб-нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги) здійснюються операції, що не суперечать вимогам законодавства, включаючи:

- 1) з готівкою та чеками;
- 2) з торгівлі іноземною валютою;
- 3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон. Готівкова іноземна валюта, що не використана та повернена, зараховується на рахунок протягом п'яти банківських днів з часу її оприбуткування до каси;
- 4) із зарахування коштів, переказаних з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки (уключаючи кошти, переказані для виконання міжнародних програм або проектів технічної допомоги);
- 5) із зарахування коштів, переказаних у межах України відповідно до законодавства України;
- 6) із зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку;
- 7) надходження на користь власника рахунку, що не суперечать законодавству України;
- 8) з оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам офіційних представництв, якщо такі працівники не є громадянами України/не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України і працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) шляхом переказу на рахунки цих осіб, відкриті в банках України або виплати готівкою;
- 9) із переказу коштів для здійснення остаточного розрахунку з фізичними особами-резидентами, які уклали контракт (договір) з юридичною особою-нерезидентом про їх працевлаштування за межами України;

10) із переказу коштів за межі України на рахунки юридичних осіб-нерезидентів згідно з контрактом (договором, угодою), що передбачає купівлю обладнання для виконання проектів у рамках чинних міжнародних угод про гуманітарне та техніко-економічне співробітництво;

11) із переказу за межі України на рахунки відповідних органів іноземних держав та юридичних осіб, інтереси яких представляють в Україні ці представництва (також у разі закриття цього рахунку);

12) із переказу коштів на рахунок юридичної особи-резидента як благодійного внеску;

13) із переказу залишків коштів у разі закриття поточного рахунку в одному банку і відкриття поточного рахунку в іншому банку;

125. Офіційні представництва мають право використовувати готівкову іноземну валюту з поточних рахунків для оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам, які не є громадянами України/не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України і працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат).

126. За поточними рахунками в іноземній валюті постійних представництв здійснюються такі операції:

1) з готівкою та чеками;

2) з торгівлі іноземною валютою;

3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон. Готівкова іноземна валюта, що не використана та повернена, зараховується на рахунок протягом п'яти банківських днів з часу її оприбуткування до каси;

4) із зарахування коштів, переказаних з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки України;

5) із зарахування коштів, переказаних у межах України відповідно до законодавства України;

6) із зарахування коштів, переказаних у межах України з власного поточного або вкладного (депозитного) рахунку/переказу коштів на власний

поточний або вкладний (депозитний) рахунок (уключаючи зарахування процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку);

7) із переказу на користь юридичної особи-резидента, якщо в призначенні платежу коштів, що надійшли з-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

8) із переказу коштів на рахунок юридичної особи-резидента в банку як благодійного внеску;

9) із переказу коштів за межі України на рахунки юридичних осіб-нерезидентів, інтереси яких представляють в Україні ці постійні представництва (також у разі закриття цього рахунку);

10) зарахування надходжень, отримання яких не суперечить законодавству України.

127. За поточними рахунками в іноземній валюті юридичних осіб-нерезидентів здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за договорами позики, що пов'язані з наданням власником рахунку грошових коштів (позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед власником рахунку за залученою резидентом-позичальником позикою (повернення позики, сплата процентів та інших платежів, установлених договором позики);

3) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

5) щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

6) із переказу коштів з/на власних(і) рахунків(и) цього нерезидента, відкриті в банках України/за кордоном;

7) з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на їхніх рахунках;

8) із переказу коштів з/на поточних(і) рахунків(и) інших нерезидентів-юридичних осіб в Україні;

9) із переказу коштів з/на рахунків(и) інших нерезидентів за кордоном;

10) із торгівлі іноземною валютою;

11) із переказу коштів на/з поточний(ого) рахунок(ку), відкритий(ого) власному представництву в Україні;

12) із зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

13) із зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

14) розрахунки з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

15) власника рахунку – номінального утримувача з цінними паперами відповідно до Закону України “Про депозитарну систему України”;

16) операції (перекази), що дозволені цим Положенням для здійснення з/на поточних(і) рахунків(и) резидентів на/з рахунки(ів) нерезидентів за кордоном.

128. За поточним рахунком у національній валюті юридичної особи-нерезидента здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за договорами позики, що пов’язані з наданням власником рахунку грошових коштів (позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов’язань перед власником рахунку за залученою резидентом-позичальником позикою (повернення позики, сплата процентів та інших платежів, установлених договором позики);

3) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 128 розділу X цього Положення);

6) за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (уповноваженими установами) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед власником рахунку (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 128 розділу X цього Положення);

7) пов'язані із задоволенням вимог власника рахунку як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати власнику рахунку страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 128 розділу X цього Положення);

8) Фонду, уповноваженої особи Фонду, пов'язані із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

10) щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

11) з переказу коштів з/на власних(і) рахунків(и) цього нерезидента, відкритих(і) в банках України та за кордоном;

12) із розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);

13) із переказу коштів з/на поточних(і) рахунків(и) інших нерезидентів-юридичних осіб в Україні;

14) із торгівлі валютними цінностями;

15) з ліквідатором юридичної особи для задоволення вимог нерезидента-кредитора (власника рахунку) під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;

16) перекази коштів на/з поточний(ого) рахунок(ку), відкритий(ого) власному представництву в Україні;

17) операцій номінальних утримувачів з цінними паперами відповідно до Закону України “Про депозитарну систему України”;

18) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

19) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

20) перекази митним, податковим та іншим органам у випадках, передбачених законодавством України;

21) зі сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок.

129. Юридична особа-нерезидент здійснює операції, що не зазначені у пунктах 127, 128 розділу X цього Положення, через поточний рахунок постійного представництва цієї юридичної особи-нерезидента в Україні.

130. Банк з метою забезпечення функцій агента валютного нагляду за операціями його клієнта (юридичної особи-нерезидента), що визначені в пунктах 127 та 128 розділу X цього Положення, зобов'язаний попередньо зарахувати кошти, що надходять цьому клієнту, на розподільчий рахунок (крім коштів, одержаних за операціями з торгівлі іноземною валютою на валютному ринку України, переказаних з інших власних рахунків цього клієнта, у вигляді процентів, нарахованих за залишком коштів на рахунок клієнта).

Банку дозволяється переказувати кошти з розподільчого рахунку на поточний рахунок клієнта (юридичної особи-нерезидента) за умови наявності в банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції цього клієнта вимогам законодавства України, цього Положення. Банк зобов'язаний повернути кошти відправникові, якщо немає цих документів (інформації).

Строк обліку коштів, що надходять на користь клієнта (юридичної особи-нерезидента), на рахунку, зазначеному в абзаці першому пункту 130 розділу X

цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

131. Режим рахунків Спеціалізованих установ Організації Об'єднаних Націй, що здійснюють свою діяльність відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй "Про привілеї та імунітети спеціалізованих установ" від 21 листопада 1947 року не обмежується жодним фінансовим контролем, правилами або мораторієм будь-якого роду відповідно до розділу 7 вищезазначеної Конвенції.

132. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в національній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

1) іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;

2) торгівлі іноземною валютою;

3) зарахування/переказу коштів з/на інших(і) рахунків(и) іноземного інвестора в Україні/за кордоном;

4) зарахування коштів, переказаних іншими нерезидентами з-за кордону/з поточних рахунків в Україні за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з його інвестиційною діяльністю в Україні;

5) операцій із зарахування коштів із вкладного (депозитного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку України, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;

6) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

7) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані інвестором з цього рахунку;

8) розрахунків з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

9) розрахунків з резидентами (професійними учасниками фондового ринку, суб'єктами оціночної діяльності, нотаріусами, повіреними, комісіонерами, іншими резидентами/нерезидентами) за товари (продукцію,

послуги, роботи), що пов'язані зі здійсненням/поверненням іноземних інвестицій, уключаючи утримання (обслуговування) об'єктів іноземного інвестування в Україні;

10) сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок;

11) повернення помилково отриманих коштів.

133. Банк для здійснення валютного нагляду за операціями його клієнта – іноземного інвестора в національній валюті зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривні (крім одержаних від продажу іноземної валюти на валютному ринку України, переказаних з власного інвестиційного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу)/вкладного (депозитного) рахунку цього іноземного інвестора), що надходять цьому клієнту, на:

1) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 1919 “Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками” групи 191 “Кредиторська заборгованість за операціями з банками” розділу 19 “Кредиторська заборгованість за операціями з банками” класу 1 “Казначейські та міжбанківські операції” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – рахунок 1919) – за операціями іноземного інвестора – іноземного банку;

2) розподільчий рахунок – за операціями іноземного інвестора - юридичної особи (крім іноземного банку);

3) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2622 “Кошти в розрахунках фізичних осіб” групи 262 “Кошти на вимогу фізичних осіб” розділу 26 “Кошти клієнтів банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі - рахунок 2622) – за операціями іноземного інвестора – фізичної особи.

Банку дозволяється переказувати кошти з цього рахунку на інвестиційний рахунок іноземного інвестора за умови наявності в банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції в національній валюті іноземного інвестора вимогам законодавства України, цього Положення. Банк зобов'язаний повернути кошти відправникові, якщо немає цих документів (інформації).

Строк обліку коштів у гривні, що надходять на користь іноземних інвесторів, на рахунку, зазначеному в підпунктах 1–3 пункту 133 розділу X цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

134. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в іноземній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

1) іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;

2) торгівлі іноземною валютою;

3) зарахування/переказ коштів з/на інших(і) рахунків(и) іноземного інвестора в Україні/за кордоном;

4) зарахування коштів, переказаних іншими нерезидентами з-за кордону за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в Україні власника інвестиційного рахунку;

5) операцій із зарахування коштів із вкладного (депозитного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку в Україні, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;

6) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

7) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку;

8) розрахунків з митними органами у випадках, передбачених законодавством України;

9) повернення помилково отриманих коштів.

135. Іноземним інвесторам не дозволяється використовувати інвестиційні рахунки для здійснення операцій з надання резидентам кредитів, позик, поворотної фінансової допомоги, отримання від резидентів коштів у зв'язку з виконанням останніми боргових зобов'язань перед нерезидентами за кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою). Такі операції можуть здійснюватися (за потреби) через інші поточні рахунки іноземного інвестора в Україні або його рахунки, відкриті за кордоном.

XI. Порядок здійснення операцій за кореспондентськими рахунками банків-резидентів та банків-нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у національній валюті України

136. Кореспондентський рахунок банку в іноземній валюті, відкритий в іншому банку (резиденті, нерезиденті), може використовуватися для здійснення операцій, що не суперечать законодавству України, включаючи:

- 1) операції з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);
- 3) операції з готівковою іноземною валютою;
- 4) операції із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку, інших резидентів та нерезидентів;
- 5) перекази за власними операціями та за дорученням клієнтів банку (резидентів та нерезидентів).

137. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в іноземній валюті, відкритий в банку, може використовуватися для здійснення операцій, що не суперечать вимогам законодавства України, включаючи:

- 1) операції з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);
- 3) операції із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку та його клієнтів;
- 4) перекази за власними операціями та за дорученням його клієнтів.

138. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті України, відкритий у банку, може використовуватися для здійснення в межах вимог законодавства України:

- 1) розрахунків між резидентами та нерезидентами за експорт та імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) операцій резидентів з нерезидентами за договорами позики, що пов'язані з наданням нерезидентом грошових коштів (позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученою резидентом-позичальником позикою (повернення позики, сплата процентів та інших платежів, установлених договором позики);

3) операцій, пов'язаних зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 138 розділу XI цього Положення);

6) операцій за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (банком, небанківською фінансовою установою) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 138 розділу XI цього Положення);

7) операцій, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидента як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати нерезиденту страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 138 розділу XI цього Положення);

8) операцій Фонду, уповноваженої особи Фонду, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) операцій за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

- 10) операцій щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- 11) операцій з переказу коштів з/на власних(і) кореспондентських(і) рахунків(и) цього банку-нерезидента, відкритих(і) в банках/Національному банку;
- 12) операцій з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, уключаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);
- 13) операцій з переказу коштів з/на кореспондентських(і) рахунків(и) інших банків-нерезидентів;
- 14) операцій з торгівлі валютними цінностями;
- 15) операцій ліквідатора юридичної особи для задоволення вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;
- 16) переказ цим банком-нерезидентом коштів на поточний рахунок, відкритий власному представництву, філії в Україні;
- 17) операцій з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики, виплати за ними доходу та їх погашення;
- 18) операцій номінальних утримувачів з цінними паперами відповідно до Закону України "Про депозитарну систему України";
- 19) операцій зі сплати/отримання комісійної винагороди;
- 20) переказ коштів з-за кордону на рахунки нерезидентів в Україні;
- 21) переказ коштів з рахунків нерезидентів в Україні на власні рахунки нерезидентів за кордоном.

139. Розрахунки між резидентами України через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у національній валюті забороняються.

Операції клієнта банку-резидента з переказу коштів у національній валюті на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів здійснюються з власного рахунку такого клієнта.

140. За кореспондентськими рахунками банків-нерезидентів у національній валюті здійснюються операції лише за дорученням власників коштів на цих рахунках та в межах залишку коштів на початок робочого дня (з урахуванням

сум коштів у вигляді депозитів та процентів за ними, які повертаються на кореспондентський рахунок банку протягом цього робочого дня). Надання кредитів у гривнях банкам-нерезидентам не дозволяється.

141. Усі операції, які здійснюються протягом операційного дня банку, мають обов'язково відображатися за кореспондентським рахунком банку-нерезидента.

142. Банки з метою здійснення валютного нагляду за відповідністю операцій клієнтів з переказу коштів у національній валюті на користь нерезидентів законодавству України зобов'язані попередньо зарахувати ці кошти в гривнях на рахунок 1919. З цього рахунку зазначені кошти можуть переказувати на користь нерезидента за умови отримання від клієнта документів, що свідчать про правомірність платежу. Банк зобов'язаний повернути кошти на поточний рахунок клієнта не пізніше третього робочого дня після дня отримання від клієнта відповідного платіжного доручення, якщо клієнт не надав до банку належного пакета документів.

143. Вимоги пункту 142 розділу XI цього Положення не поширюються на:

1) розрахунки резидентів, за договорами (контрактами) яких здійснюються перекази за рахунок цільових бюджетних коштів;

2) розрахунки з центральними банками іноземних країн;

3) перекази за участю Національного банку за операціями з виплати погашення та сплати доходу за облігаціями внутрішньої державної позики України.

144. Банк з метою здійснення контролю за валютними операціями в національній валюті його клієнта зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривнях, які надійшли цьому клієнту з кореспондентського рахунку банку-нерезидента, на:

1) рахунок 2622 за операціями клієнта-фізичної особи;

2) розподільчий рахунок у інших випадках.

145. Строк обліку коштів у національній валюті, що надходять на користь клієнта банку, на рахунок, зазначеному в підпунктах 1 та 2 пункту 144 розділу XI цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

Банк переказує кошти у національній валюті з рахунку, зазначеному в підпунктах 1 та 2 пункту 144 розділу XI цього Положення, на рахунок клієнта-отримувача:

1) за умов наявності документів, що підтверджують правомірність здійснення операції щодо отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в національній валюті. Банк зобов'язаний повернути кошти на кореспондентський рахунок банку-нерезидента (зазначивши причини повернення), якщо немає цих документів (або вони не відповідають вимогам законодавства);

2) без наявності документів, що підтверджують правомірність отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в національній валюті, якщо платником та отримувачем коштів за такою операцією є одна й та сама особа-нерезидент.

146. Банк-нерезидент має право купити на валютному ринку України іноземну валюту за рахунок наявних (у нього та його клієнтів) коштів у національній валюті на кореспондентському рахунку цього банку-нерезидента, відкритого в банку, з урахуванням такого:

1) купівля іноземної валюти може здійснюватися через будь-який банк-резидент (незалежно від наявності відкритого кореспондентського рахунку банку-нерезидента в цьому банку);

2) банк-резидент здійснює купівлю іноземної валюти на підставі заяви/доручення банку-нерезидента про купівлю іноземної валюти. Банк-нерезидент під час купівлі іноземної валюти не подає до банку додаткових документів. Купівля іноземної валюти за кошти з кореспондентського рахунку в національній валюті банку-нерезидента, що ліквідується, здійснюється за дорученням уповноваженої особи, яка здійснює ліквідацію цього банку-нерезидента;

3) куплена іноземна валюта переказується на власний кореспондентський рахунок банку-нерезидента, відкритий у будь-якому банку або банку-нерезиденті за межами України, або (у разі здійснення ліквідації банку-нерезидента) на інший рахунок, зазначений уповноваженою особою, яка здійснює ліквідацію банку-нерезидента.

147. Платіжне доручення в гривнях на переказ коштів через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті обов'язково має містити реквізит призначення платежу, який заповнюється таким чином, щоб надавати повну інформацію:

1) про платіж [уключаючи назву країни місцезнаходження/проживання нерезидента-платника/отримувача, коду операції (за стандартною класифікацією платіжного балансу) та пояснення щодо змісту операції, яке дає змогу визначити

її належність до переліку операцій, зазначеного в пункті 138 розділу XI цього Положення];

2) про документи, на підставі яких здійснюється переказ платником отримувачу коштів у національній валюті через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів. Посилання на зовнішньоекономічний договір/контракт/інший документ, що свідчить про правомірність операції, не вимагається, якщо платником та отримувачем коштів за операцією є одна й та ж сама особа-нерезидент.

148. Банк, який обслуговує платника, перевіряє наявність документів, що свідчать про правомірність платежу, та правильність оформлення платіжного доручення під час переказу коштів на користь нерезидента через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті.

Банки (крім банку, який обслуговує платника коштів), якщо платіж на користь нерезидента здійснюється через їх кореспондентські рахунки, також перевіряють правильність оформлення платіжних доручень. Банк, якщо платіжне доручення оформлено неправильно, зобов'язаний повернути його без виконання, зазначивши причину цього повернення.

149. Банк, що обслуговує рахунок клієнта, на користь якого надійшли кошти в гривнях з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у національній валюті, перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та після зарахування коштів на розподільчий рахунок вимагає від клієнта-отримувача коштів необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Банк, в якому відкрито кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті, також перевіряє правильність оформлення платіжного доручення за операціями з переказу коштів на рахунки отримувачів, відкритих в іншому банку.

Банк у разі отримання платіжних доручень від банку-нерезидента – власника кореспондентського рахунку для здійснення власних операцій перевіряє правомірність здійснення цих операцій (наявність такої операції в переліку, зазначеному в пункті 138 розділу XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

Банк зобов'язаний повернути платіжне доручення без виконання (указавши причину повернення), якщо таке платіжне доручення не відповідає вимогам цього Положення або виявлені порушення з боку банку – відправника коштів.

150. Європейський банк реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР) має право використовувати власні кореспондентські рахунки в національній валюті для проведення операцій у гривнях між ЄБРР та резидентами/нерезидентами в межах статутної діяльності ЄБРР в Україні згідно з Угодою про заснування

Європейського банку реконструкції та розвитку від 29 травня 1990 року та відповідно до міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, включаючи:

1) операції за кредитним договором, договором позики, що передбачає проведення таких операцій між ЄБРР та резидентом-позичальником у гривнях (включаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки);

2) операції з одержання ЄБРР міжбанківського кредиту від банку та його погашення (включаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки);

3) операції за міжнародними договорами України;

4) операції, пов'язані з іноземним інвестуванням в Україну, що здійснюються в межах забезпечення статутної діяльності ЄБРР на підставі рішень Ради Директорів ЄБРР та внутрішніх процедур ЄБРР;

5) операції, пов'язані із забезпеченням виконання ЄБРР як гарантом/поручителем зобов'язань у гривнях за резидента-боржника перед резидентом-кредитором (включаючи плату за надання гарантії, переказування ЄБРР коштів резиденту-кредитору в межах забезпечених гарантією/порукою зобов'язань у гривнях резидента-боржника, відшкодування резидентом коштів, переказаних ЄБРР резиденту-кредитору відповідно до виданої гарантії/поруки);

6) операції з виплати ЄБРР страхового відшкодування за договором майнового страхування;

7) операції, пов'язані із задоволенням вимог ЄБРР як кредитора шляхом реалізації предмета застави за національну валюту в разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань;

8) операції з розміщення ЄБРР депозиту на рахунку, відкритому в банку-резиденті, та повернення залученого депозиту ЄБРР (включаючи проценти);

9) операції за угодою (договором) про залучення банком-резидентом коштів ЄБРР на умовах субординованого боргу;

10) платежі з оплати продукції, робіт, послуг на підставі відповідних договорів (включаючи оплату юридичних і нотаріальних послуг, послуг реєстраторів, платежів за договорами страхування, біржових зборів), що здійснюються для забезпечення офіційної діяльності ЄБРР в Україні;

11) операції з переказу коштів (без обмеження за сумою) на поточний рахунок, відкритий представництву ЄБРР в Україні;

12) операції з купівлі або продажу іноземної валюти за гривні;

13) операції з переліку, зазначеного в пункті 138 розділу XI цього Положення, крім визначених пунктом 150 розділу XI цього Положення;

14) операції в рамках офіційної діяльності ЄБРР в Україні, що не суперечать законодавству України.

151. ЄБРР має право в рамках міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, здійснювати з кореспондентського рахунку ЄБРР у національній валюті платежі від імені резидента-платника на виконання зобов'язань останнього перед контрагентом (резидентом або нерезидентом) за договором про купівлю-продаж продукції (виконання робіт, надання послуг). Такі платежі мають здійснюватися на відкритий в банку поточний рахунок у національній валюті отримувача коштів (резидента-контрагента або постійного представництва нерезидента в Україні, через яке здійснюються розрахунки з нерезидентом-контрагентом за договором із резидентом-платником).

Банк, що обслуговує поточний рахунок постійного представництва нерезидента в Україні, на користь якого надійшли кошти з кореспондентського рахунку ЄБРР у гривнях, здійснює нагляд за проведенням такої платіжної операції аналогічно до порядку, встановленого пунктами 144 та 145 розділу XI цього Положення.

152. У платіжному дорученні на переказ коштів у гривнях із кореспондентського рахунку або на кореспондентський рахунок ЄБРР у національній валюті обов'язково зазначаються номер і дата договору між ЄБРР та резидентом/нерезидентом, зміст операції, код операції. У платіжному дорученні ЄБРР у випадку, передбаченому пунктом 151 розділу XI цього Положення, додатково зазначаються найменування та місцезнаходження резидента-платника, від імені якого ЄБРР здійснює переказ коштів, та назва, номер, дата документів, на підставі яких здійснюється переказ коштів отримувачу.

153. Банк-резидент, у якому відкрито кореспондентський рахунок ЄБРР у національній валюті, перевіряє під час переказу коштів з цього кореспондентського рахунку ЄБРР на рахунок резидента/нерезидента в національній валюті, який відкрито в цьому або іншому банку, правомірність здійснення операцій (наявність такої операції в переліку операцій, зазначених у розділі XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

154. Банк, який обслуговує рахунок резидента, на користь якого надійшли кошти від ЄБРР у гривнях перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та вимагає від резидента/нерезидента, на користь якого надійшли кошти в гривнях, після зарахування коштів на розподільчий рахунок резидента

або кореспондентський рахунок банку необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Банк зобов'язаний повернути платіжне доручення без виконання (указавши мотиви повернення), якщо таке платіжне доручення не відповідає вимогам цього пункту або виявлені порушення з боку банку – відправника коштів.

155. Банки в разі проведення платіжних операцій за поточними рахунками клієнтів – контрагентів ЄБРР у національній валюті здійснюють нагляд за відповідністю цих операцій законодавству України з урахуванням вимог пунктів 142–145 розділу XI цього Положення.

Директор
Департаменту відкритих ринків

Сергій ПОНОМАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. ЧУРІЙ

(підпис)

“ _____ ” _____ 2018 року
(дата)